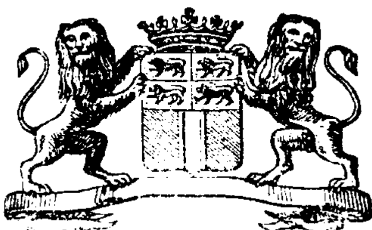
N°. 119. A°. 1859.

DONDERDAG 19 MEI.

ROTTERDAMSCHE COURANT.

De Abonnementsprijs is *f* 24 's jaars of *f* 6 per drie maanden franco per post door het geheele Rijk.
Behalve aan het Bureau der Courant kan men zich bij alle Boekhandelaren en Postkantoren abonneren.
Enkele Nommers 10 Cents.

Bureau : Hoogstraat Wijk 10, N°. 77.

Geboorte-, Trouw- en Doodberigten van 1 tot 5 regels . . *f* 1.—
Iedere regel meer . . . . - 0.20
Andere Advertentien per regel . . . . - 0.20
Groote letters naar plaatsruimte. — Bij iedere Advertentie 45 Cents voor zegelregt en 1 Exemplaar der Courant.

Bij deze Courant behoort een BIJBLAD.

Zij die nog Abonnementsgelden over het 1ste kwartaal 1859 op de ROTTERDAMSCHE COURANT *verschuldigd zijn, worden verzocht die onmiddellijk over te maken, ten einde geene staking in de verdere toezending der Courant te ondervinden.*

KENNISGEVING.

Vorderingen ten laste der Gemeente over 1858.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS van *ROTTERDAM*, gelet op art. 228 der Wet van den 29sten Junij 1851 (Staatsblad n.° 85), en de artt. 2 en 3 der Wet van den 8 November 1815 (Staatsblad n.° 51);

Brengen bij deze in herinnering dat de declaratien van alle vorderingen, ten laste der Gemeente, loopende over het dienstjaar 1858, die nog niet ter verevening aangeboden mogten zijn, alsnog ten spoedigste ingeleverd behooren te worden, en dat alle vorderingen, over gemeld jaar, na den 30sten Junij 1859 ingediend wordende, zullen worden gehouden voor verjaard en vernietigd.

Rotterdam den 18 Mei 1859.

De Secretaris STORM VAN 's GRAVESANDE. *De Burgemeester* J. F. HOFFMAN.

KENNISGEVING.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS van *ROTTERDAM* brengen bij deze ter kennis van de Ingezetenen, dat op *Woensdag* den 25sten dezer zal worden gedaan de sedert onheugelijke jaren plaats gehad hebbende Collecte, ten behoeve van al de Armen der onderscheidene Kerkgenootschappen, die in het Stads Armhuis onderhouden worden, als daarop, volgens de besluiten des KONINGS, aanspraak hebbende.

Terwijl Burgemeester en Wethouders voornoemd vertrouwen, dat, aangezien de ingezamelde gelden *uitsluitend* zullen worden besteed om aan de Armen, die in gemeld huis worden verpleegd en grootendeels zijn gebrekkigen en hoogbejaarden, eenige aangename verkwikking uit te reiken, een ieder, naar zijn vermogen, zal trachten daartoe rijkelijk van het zijne bij te dragen, in de zekere overtuiging, dat de uitoefening van den pligt der liefde hare belooning niet zal missen.

Rotterdam den 18 Mei 1859.

Burgemeester en Wethouders voornoemd,
de Secretaris, STORM VAN 'S GRAVESANDE. *de Burgemeester,* J. F. HOFFMAN.

BUITENLAND.

LONDEN den 17 Mei.

Het Hof begeeft zich den 20 of 21 dezer van hier naar Osborne, om Prinses Frederik Willem van Pruissen daar op te wachten. H. K. H. keert met de Koningin naar deze hoofdstad terug.

Een Koninklijk jagt zal denkelijk de Pruissische Prinses te Antwerpen opwachten en naar Engeland overbrengen.

— Men gelooft dat sir E. Lytton Bulwer nog vóór de bijeenkomst van het Parlement zijn ambt zal nederleggen en dat zijn opvolger in het departement van kolonien uit de thans lager in rang staande ambtenaren bij dat departement zal worden gekozen. De gezondheidstoestand des Ministers schijnt nogtans in de laatste dagen eerder verbeterd dan verergerd te zijn.

— De Graaf en de Gravin de Persigny, die zaturdag hier aankwamen, zullen, zoo lang het Fransch gezantschapshôtel nog niet ter hunner behoorlijke ontvangst gereed is, het hôtel Wallace bewonen.

— De Times geeft aan sommige zinsneden der jongste Pruissische Troonrede de uitlegging als zou daarin op eene spoedige deelneming van Duitschland aan den oorlog gezinspeeld worden. Wat hiervan zijn moge, voegt de Times er bij, Engeland zal vooreerst nog onzijdig blijven.

— In een brief uit Weenen aan den Times wordt gezegd dat de aftreding van graaf Buol den Engelschen invloed bij het Oostenrijksche Hof aanmerkelijk verminderen en tusschen dat Hof en Rusland eene toenadering te weeg brengen zal, voor welke Oostenrijk bereid is zich groote inwilligingen te getroosten.

— In de vaart tusschen New-Orleans en St. Louis had den 24 april een vreeselijk ongeluk, door het springen van den ketel der stoomboot St. Nicholas, plaats. Tusschen de 30 en 40 menschen verloren daarbij het leven en vele anderen werden gekwetst. De kapitein kwam op eene verschrikkelijke wijze om. Een groot stuk losgerukt hout beknelde zijne beide voeten. Door groote krachtsinspanning wist hij den eenen voet vrij te krijgen, maar de andere bleef nog bekneld. Intusschen ging hij voort met bevelen tot redding der overigen te geven en legde geene angst voor zichzelven aan den dag, vóór dat de vlammen hem naderden. Toen smeekte hij dat men een bijl zou brengen, om hem den voet af te hakken, maar het was te laat en de edelmoedige man werd door de vlammen verteerd. Nog eene andere moedige daad heeft deze ramp gekenmerkt. Miss Kennedy, door de ontploffing uit de groote kajuit in de rivier geworpen, sloeg hare hand in een der ringen van de stoomboot, maar de vlammen naderden ook die plek. Liet zij los, dan moest zij zinken, hield zij vast, dan moest zij met het wrak verbranden, en werkelijk was dit met haar hoofdhaar reeds het geval geweest, toen een man naar haar toe kwam drijven, die op het punt was van te zinken. De heldin greep nu, met hare vrij gebleven hand, dien drenkeling bij de haren en hield zijn hoofd boven water, tot dat het gelukte beide aan het doodsgevaar te ontrukken.

— De berigten, door de Oost-Indische brievenmaal overgebragt, gaan van Calcutta tot 8, van Madras tot 14 april, van Singapore tot 6 april en van Hong Kong tot 31 maart. De dagbladen van eerstgenoemde stad zeggen dat het de finantien zijn welke de aandacht in Indië thans het meest bezig houden. Overigens sprak men veel over het ontslag door den luitenant-generaal van een magistraatspersoon, die gedurende den opstand groote diensten bewezen heeft en meende dat soortgelijk verleenen van ontslag door den luitenant-gouverneur in Rade geschieden moet. Het regtsgeding van den Nabab van Furrackabad, een dergenen die zich beroemde de meeste weerlooze Engelschen wreedelijk gepijnigd te hebben, was in veroordeeling tot de doodstraf geëindigd, maar die straf nog niet toegepast, omdat men de bevestiging van het vonnis door de Centrale Regering verlangde. Sommigen vreesden dat die goedkeuring niet volgen zou. Te Madras heeft de nieuwe Gouverneur, sir C. Trevelyan, zijnen werkkring met eene doortastende handeling geopend, namelijk door het vernietigen van verschillende door zijnen voorganger, lord Harris, gedane benoemingen, op grond dat de benoemden onbekwaam waren voor hunne ambten. Die Gouverneur heeft verklaard hoe hij voornemens is het stelsel van vergelijkend onderzoek voor de openbare ambten streng toe te passen, en is bovendien reeds begonnen de omslagtige briefwisseling, die de betrekkingen tusschen het Indisch Gouvernement en het Moederland belemmert, veel te vereenvoudigen.

Uit Hong Kong zijn de berigten onbelangrijk. Men zag de aankomst van den Engelschen Ambassadeur te Peking, den heer Bruce, te gemoet. Bij zijnen togt naar die hoofdstad zal de ware gezindheid der Chinesche Regering moeten blijken en bovendien zal door zijne komst sir J. Bowring, wiens gezondheid verzwakt is, tevens in staat worden gesteld om naar Engeland weder te keeren. Bij zijne afreis uit China is den admiraal sir M. Seymour, die daar zeer bemind was, een geschenk van 2000 guinées behandigd.

— Uit Bombay is alhier het berigt ontvangen van den dood van sir Jamsetjee Jejeebhoy, het hoofd van den handelsstand uit de inlanders in Indië, en eenige jaren geleden door de Regering tot de waardigheid van baronet verheven. Ook was hem door de City het eereburgerschap aangeboden. Hij overleed den 14 april in den ouderdom van 76 jaren, een groot fortuin aan de zijnen nalatende, niettegenstaande hij gedurende zijn leven ongeveer £ 300,000 aan ondernemingen van openbaar belang had geschonken.

— Uit Australië gaan de berigten tot 16 maart. Het Parlement was den 24 februarij geprorogeerd. De nieuwe goudelving in de nabijheid van Melbourne begon de aandacht te trekken, maar leverde tot hiertoe weinig op. Het leggen van de spoorwegen in de kolonie ging voorspoedig voort, maar was zeer kostbaar, ten gevolge der hooge arbeidsloonen, door metselaars en andere werklieden gevorderd.

PARIJS den 17 Mei.

(*Particuliere Correspondentie.*)

Gisteren schreef ik u over eene tijding die in Parijs was verspreid geworden en er een zeer gunstigen indruk had gemaakt, ofschoon zij hoegenaamd geen officieel karakter bezat. Ik bedoel de vereeniging van vijf Russische armeekorpsen, die aan de grenzen zullen worden zamengetrokken. Het feit wordt bevestigd door particuliere depêches, welker inhoud overeenstemt met het berigt, door le Nord medegedeeld.

Het rapport van den Minister van finantiën omtrent den uitslag der uitgeschreven leening, heden in den Moniteur opgenomen, is u voorzeker reeds in hoofdzaak bekend en gij weet dat, voor zoo ver die uitslag nu reeds opgemaakt is, het bedrag der ingeschreven gelden 2307 millioen beloopt.

Tijdingen van het oorlogstooneel zijn er nog niet. Het hoofdkwartier is steeds te Alessandria en de Keizer brengt den geheelen dag door met in het bijzijn van zijne generaals het plan van den aanstaanden veldtogt te bestuderen.

In een brief uit Turijn, heden avond door La Presse opgenomen, wordt verzekerd dat de generaal Benedeck, bij gelegenheid van het gevecht bij Frassinetto, gekwetst is geworden en sints aan de gevolgen van zijne wonden zou zijn overleden; in denzelfden brief wordt wederom beweerd dat generaal Giulay geheel in ongenade is gevallen bij zijne Regering en weldra zijn post aan een ander zal overlaten.

De heer Purget, die, zoo als ik u gisteren schreef, belast is met de leverantie van het vleesch voor het leger van Italië, vertrekt heden avond met een personeel van 400 man.

De maarschalk Pélissier is nog steeds te Parijs; hij zal in de eerste dagen nog niet naar Nancy vertrekken. Men heeft mij verzekerd dat de maarschalk niet zeer tevreden is met zijne nieuwe betrekking. Hij heeft Engeland met weêrzin verlaten. Wat den Keizer heeft belet om hem een commandement in het leger van Italië te geven, is, zegt men, dat wanneer de oorlog lang mogt duren en de Keizer verpligt zou zijn naar Parijs terug te keeren, de Hertog van Malakoff alsdan diens plaats zou kunnen innemen.

Heden avond is er groote receptie op de Tuileriën; het is de eerste officiële bijeenkomst na het vertrek des Keizers; men twijfelt dan ook niet of zij zal door een talrijk gezelschap worden bijgewoond. In het ceremonieel grijpt geene andere verandering plaats, dan dat de kamerdienaar de komst van de *Keizerin-Regentes* zal aankondigen. Het geheele Corps-Diplomatiek en de verschillende ambtenaren zullen door hunne tegenwoordigheid een blijk van gehechtheid willen geven.

De heer Amedée de Cesena, oud-directeur van het politieke gedeelte van den Constitutionnel, heeft vergunning gekregen om elken avond een kort verslag van het politieke nieuws van den dag en brieven van het tooneel des oorlogs te mogen uitgeven.

Men verwacht dat het Wetgevend Ligchaam op nieuw geprorogeerd zal worden, daar de onafgedane werkzaamheden nog zeer aanzienlijk zijn.

— Men verzekert dat de schout bij nacht Dupouy benoemd is tot kommandant van eene flotille, welke onder de onmiddellijke bevelen des Keizers zou staan.

— De Regering heeft langs den telegrafischen weg aan de administratie van den spoorweg van Lyon naar de Middellandsche Zee een ingenieur voor de bruggen en wegen, benevens een zeventigtal timmerlieden, ten behoeve van het leger in Italië gevraagd. De heer Amilhau, ingenieur bij den spoorweg van Lyon naar Marseille, is ten dien einde aangewezen geworden en heeft zich dezer dagen met zeventig timmerlieden ingescheept op de korvet l'Ariège, die ook het regement der Cent Gardes heeft overgevoerd.

— De kolonel Claremont, die van wege de Engelsche Regering het leger der Geallieerden in Italië zal volgen, is heden door den Minister van buitenlandsche zaken in een bijzonder gehoor ontvangen. Met weet dat genoemde kolonel uit den Krim-oorlog de beste herinneringen bij onze officieren heeft achtergelaten.

— De heer Chasseloup Laubat, minister van Algerië en de Koloniën, is van zijne reis naar Algiers alhier teruggekeerd. Men zegt dat hij zeer tevreden is over den uitslag èn van die reis èn vooral ook over de voortbrengselen der industrie in die schoone kolonie.

— De dagorder van Prins Napoleon aan zijne soldaten luidt in haar geheel aldus:

Soldaten van het 5de legercorps van het leger in Italië! De Keizer roept mij tot de eer van u aan te voeren. Onderscheidene van u zijn mijne oude kameraden van Alma en Inkermann. Even als in de Krim, even als in Afrika zult gij uwen roemvollen naam waardig zijn. Krijgstucht, moed, volharding, ziedaar de militaire deugden, welke gij op nieuw voor Europa zult ten toon spreiden, terwijl het met aandacht de groote gebeurtenissen der toekomst gadeslaat. Het land, waar eenmaal de wieg der antieke beschaving en der nieuwe renaissance stond, zal aan u zijne vrijheid verschuldigd zijn; gij zult het voor altijd bevrijden van zijne overheerschers, van die eeuwige vijanden van Frankrijk, wier naam in onze geschiedenis verbonden is aan de herinnering van al onze worstelingen en al onze overwinningen.

De wijze waarop de Italiaansche bevolking hare bevrijders welkom heet getuigt van de regtvaardigheid der zaak, welker verdediging de Keizer op zich genomen heeft.

Leve de Keizer! leve Frankrijk! leve de Italiaansche onafhankelijkheid.

De Prins-Opperbevelhebber van het 5de legercorps in Italië,
NAPOLEON (JÉRÔME).

— Aan een brief uit Turijn van 14 dezer wordt het volgende ontleend. De Keizer wilde achtereenvolgend het Fransche leger in oogenschouw nemen, alvorens tot een bepaald besluit te komen. Naar de troepen die te Alessandria zijn te oordeelen is de toestand van dat leger voortreffelijk. De soldaten zijn goed gekleed, worden goed gevoed, zijn tamelijk goed gehuisvest, genieten de beste gezondheid en zijn moedig, tot opgewondenheid toe. De moeijelijkheden, welke de slechte staat der wegen van Culoz naar Suza opleverden en den marsch der troepen door Savoije belemmerden, zijn te boven gekomen en dagelijks kwam talrijke artillerie te Alessandria en elders aan. 4000 man die Turijn dekken moesten zouden nu naar Casale gaan. Eene reserve van 30.000 man was tusschen Grenoble en Suza op marsch. Koning Victor Emmanuel had zijn hoofdkwartier naar Occimiano verlegd, om nader bij het Oostenrijksche te Mortara te zijn en eene meer vaste stelling tusschen Valenza en Casale, de brandpunten des oorlogs, in te nemen.

In brieven uit Alessandria van 13 dezer wordt gezegd hoe die plaats nagenoeg geheel in Fransche handen was en aldaar van de Piemontezen slechts een deel der divisie van den generaal Fanti overbleef, het ander deel van welke Tortona en de omstreken bezette. Van ruim 70.000 man die te Alessandria zamengetrokken waren zijn er 15.000 naar Valenza en eenige regementen naar Casale gezonden. Dewijl geen aanval op Alessandria gevreesd werd, wilde men de soldaten liever naar de Pô zenden, waar zij noodiger kunnen zijn. Naardien overigens al die versterkte plaatsen door den spoorweg verbonden zijn, kan men binnen weinige uren de troepen op elk punt zamentrekken. Terwijl de maarschalk Canrobert zijn hoofdkwartier steeds te Alessandria had, was de generaal Niel den 11 dezer naar Valenza gegaan. De Koning reisde onophoudelijk uit zijn hoofdkwartier te San Salvatore heen en weder. Geen burger die niet in de stad te huis behoort mag langer dan 24 uren binnen Alessandria blijven zonder daartoe bekomen verlof van de militaire autoriteiten. Het vervoer langs den spoorweg tusschen Alessandria en Casale is nagenoeg uitsluitend het leger voorbehouden.

— Uit Berlijn wordt aan het Zwitsersche dagblad der Bund geschreven: „Het valt niet te ontkennen dat men zoo lang mogelijk geaarzeld heeft met de uiterste maatregelen tot den oorlog te nemen. Thans echter wordt onze Regering door de openbare meening als 't ware gedrongen den stroom te volgen, of zou anders geïsoleerd worden. Men kan in deze oogenblikken geen gezag meer voeren over den geest des volks, dan met behulp van den oorlog. In alle standen hoort men berekeningen maken omtrent de krijgsmagt van Duitschland, die inderdaad indrukwekkend is, door het aantal soldaten, welke men in linie kan stellen. Zonder Oostenrijk mede te rekenen en na in verschillende binnenlandsche behoeften te hebben voorzien (zoo als het bezetten van vestingen, der grenzen, enz.) heeft Pruissen, in vereeniging met den Duitschen Bond, te beschikken over 600.000 man. Het eenige wat de nationale geestdrift nog eenigzins in toom houdt is de vrees voor Rusland. Pruissen heeft intusschen nog geen gehoor gegeven aan de vertoogen, welke Rusland door zijne diplomaten (waaronder ook dames) heeft doen in het werk stellen om zich tot eene strikte onzijdigheid te verbinden. Men weet dat de Prins Regent tegen de politiek der onzijdigheid is gestemd en men meent dat, onder sommige omstandigheden, eene oorlogsverklaring van wege den Duitschen Bond, gevolgd door eene, in anderen zin, van Ruslands zijde, lang niet tot de onmogelijkheden behoort. Dit verklaart de maatregelen van Rusland, waarvan de jongste tijdingen hebben gewaagd."

— Uit een brief van den kapitein Daigre, kommandant van de Canrobert, en gedetacheerd bij de Fransch-Spaansche expeditie in Cochin China, blijkt dat men de prachtige citadel van Saïgon heeft gesloopt en al de scheepstimmerwerven der Annamiten heeft verbrand. De admiraal heeft het fort op den regteroever der rivier doen herstellen en wapenen. Men onderstelt dat hij daarin 2 à 300 man, ondersteund door 3 of 4 oorlogsvaartuigen, zal achterlaten om alle handelsgemeenschap met Saïgon af te sluiten. Bij dit fort wordt onder de bescherming van het geschut een Christendorp gebouwd.

De Cochin-Chinezen weigeren volstrekt met ons in onderhandeling te treden. Het rijke gedeelte der bevolking wijkt naar het binnenland terug. Er blijft niets over dan arm volk dat niets te verliezen heeft. Men heeft zich meester gemaakt van een twintigtal jonken, met rijst beladen, welke men aan boord van het schip Port de Bordeaux heeft overgebragt.

KEULEN den 17 Mei.

Niet alle Berlijnsche dagbladen houden dezelfde kalme voorzigtigheid in het oog als andere en als de Pruissische Regering. Ziehier wat de Volkszeitung schrijft: „Terwijl Oostenrijk na tien verloren veldslagen nog altijd zijne plaats kan blijven inhouden, staat de gansche avontuurlijke ridderschap in Frankrijk op het punt om, na twee nederlagen, als een vat buskruid in de lucht te vliegen. Wie echter geen veldslag verliezen kan is altijd in het nadeel als hij dien waagt, want het veroorzaakt een weifelen tusschen mismoedigheid en vertwijfeling, dat zelfs voor werkelijke geniën dikwijls genoeg gevaarvol en noodlottig is geweest. Herinneren wij ons hierbij de omstandigheid dat de wereldgebeurtenissen zich nooit met volkomen getrouwheid herhalen; hoe er niet de geringste waarschijnlijkheid bestaat dat de erfgenaam eens naams ook de erfgenaam van een genie is; dat de tegenwoordige held der Fransche armee veeleer tot den reus van het voorledene in gelijke verhouding staat als de omwenteling van 1848 tot de eerste Fransche omwenteling, dan laat het zich vooruitzien dat ook deze oorlog in gelijke verhouding evenmin een reusachtig karakter aan zal nemen, en daarom meenen wij ook heden nog dat, wanneer die niet eindigt zoo als wij hopen en wenschen, namelijk met de vlugt van zekere lieden naar de Londensche wijkplaats, na de twee eerste verloren veldslagen, hij in een laauwen vrede zal eindigen, die met de bedorvenheid en flaauwheid van het tegenwoordig tijdperk der geschiedenis strookt."

Daarentegen roemen anderen de bezadigdheid van Pruissen des te meer, nu het uit onpartijdige berigten blijkt dat in sommige Zuid-Duitsche Landen, met name in Beijeren, waar men het hardst schreeuwt en het innemen van Parijs een beuzelspel schijnt te achten, nog nagenoeg alles ontbreekt waaraan niet alleen voor een aanvallenden oorlog, maar zelfs tot het opstellen van een observatieleger de eerste behoefte zijn zou.

Intusschen zeggen berigten uit Frankfort, dat de Beijersche Gezant bij de Bondsvergadering zich niet zoo geheel en al met het bekende voorstel van Hanover vereenigd heeft als eerst gezegd was. Beijeren heeft daar namelijk, zonder zich bepaald tegen dat voorstel te verklaren, eene middenstelling aangenomen, en juist deze kan welligt de vereischte zijn, naardien tusschen de Kabinetten van Berlijn en Weenen reeds onderhandelingen zijn gevoerd, op de verdere en gemeenschappelijke verrigtingen met den gezamenlijken Bond betrekkelijk.

De werklieden in de groote fabriek van Borsig te Berlijn hebben een schoon voorbeeld gegeven, door het vormen van eene vereeniging tot ondersteuning der vrouwen en kinderen van diegenen hunner medewerklieden, die dezer dagen tot de militaire dienst geroepen zijn, en in welke kas ieder naar evenredigheid zijner verdiensten stort. Elke vrouw zal uit deze kas wekelijks 25 zilvergroschen voor zich en 10 groschen voor ieder harer kinderen ontvangen.

— De Akademie van wetenschappen te Berlijn maakt schikkingen tot een plegtig lijkfeest voor Alexander von Humboldt.

— De heer Mildmay, die als Engelsch commissaris het Oostenrijksch leger vergezellen moet en den 12 dezer te Weenen aankwam, om terstond zijne reis naar het hoofdkwartier van Graaf Giulay voort te zetten, heeft twaalf jaren lang bij het Oostenrijksch leger in dienst gestaan.

— Den 14 dezer is het stoffelijk overschot des Aartshertogs Johann van Oostenrijk nabij Gratz ter aarde besteld, in tegenwoordigheid der Aartshertogen Albrecht en Joseph, van den Prins van Oldenburg en van vele burgerlijke en militaire autoriteiten. Eene talrijke en belangstellende menigte woonde die plegtigheid bij.

— Uit Rome wordt geschreven hoe eenige leden van het collegie der Kardinalen, nadat van al de Pauselijke Vertegenwoordigers in de Legatien officieel

berigt was ingekomen dat overal, hier meer daar minder, gisting heerscht, den Paus in overweging gegeven hebben of het niet beter voor hem zijn zou zijne hoofdstad in tijds te verlaten. De Hertog van Calabrië moet ook Z. H. de sterke vesting Gaëta tot wijkplaats hebben aangeboden. Maar uit Weenen zou den Paus de raad geworden zijn vooreerst althans te Rome te blijven. En werkelijk laat het zich vooruit zien dat zijn weggaan van daar welligt het sein tot een algemeenen opstand zijn zou, te meer naardien verschillende personen, uit het jaar 1848 als gevaarlijk voor 's Pausen heerschappij bekend, langs geheime wegen den Kerkelijken Staat weder binnengeslopen en rusteloos tot bereiking hunner bedoelingen werkzaam zijn.

BRUSSEL den 18 Mei.

De Senaat heeft in zijne zitting van gisteren het budget van den Minister van oorlog voor 1860, met de daarop voorgestelde en door de Kamer der Volksvertegenwoordigers reeds aangenomen verhoogingen, met algemeene stemmen, op ééne na, aangenomen. Door den heer van Schoor is ernstig aangedrongen op het spoedig indienen van het rapport der commissie tot onderzoek van het wetsontwerp ter verklaring van art. 84 der Gemeentewet.

Daarna heeft de vergadering het wetsontwerp ter vermeerdering van het aantal Vertegenwoordigers en leden van den Senaat in behandeling genomen.

— De liberale partij heeft met leedwezen vernomen dat de heer Verhaegen, voorzitter van de Kamer der Vertegenwoordigers, besloten heeft zich aan het politieke leven te onttrekken. Hij heeft dit besluit te kennen gegeven in twee brieven, gerigt aan het committé der liberale vereeniging van Brussel, waarvan hij voorzitter was, en aan de liberale kiezers van het arrondissement Brussel.

PER TELEGRAAF.

LONDEN den 18 Mei.

Door de Morning Advertiser wordt heden medegedeeld, dat tusschen de Fransche en Engelsche Regeringen nota's worden gewisseld wegens de bescherming, welke aan Oostenrijksche schepen op Malta van wege de Engelsche autoriteiten te beurt valt. Frankrijk ziet hierin een partij trekken van Engeland ter gunste van Oostenrijk.

Bij de liberale leden van het Lagerhuis wordt het plan beraamd tot een aanval op het tegenwoordig Kabinet: zij zullen namelijk bij de vaststelling van het adres in antwoord op de Troonrede een amendement voorslaan, strekkende om eene herziening der kieswet te verwerven.

LONDEN den 18 Mei.

Het getal der gekozen Parlementsleden van de liberale partij wordt thans op 353, dat der conservative leden op 299 geschat.

PARIJS den 18 Mei.

De Graaf Pourtales, Gezant van Pruissen bij de Keizerlijke Regering, is naar Berlijn afgereisd.

TURIJN den 18 Mei.

Officieel Bulletin.

Gisteren heeft Keizer Napoleon een bezoek gebragt aan den Koning van Sardinië in diens hoofdkwartier. De Oostenrijkers houden den regteroever der Pô bezet tot aan Castel San Giovanni. Door 12000 man wordt op den duur gewerkt aan de versterking van de brug bij Stella, welke dienen moet om in geval van tegenspoed der Oostenrijksche wapenen den terugtogt te dekken.

De Koning heeft in eene dagorder de namen bekend gemaakt van hen, die zich bij de eerste militaire operatiën hebben onderscheiden.

ALESSANDRIA den 17 Mei.

De Keizer der Franschen heeft zich gisteren naar Valenza begeven, om de voorposten te bezoeken en den loop van de rivier de Pô gade te slaan.

Heden morgen heeft de Keizer den Koning van Sardinië in diens hoofdkwartier te Occimiano een bezoek gebragt.

Het weder wordt beter.

BERN den 18 Mei.

De Italiaansche uitgewekenen, die zich aan de grenzen bevinden, hebben eene poging gedaan om een opstand in Lombardije te verwekken. De Zwitsersche troepen hebben eenige kisten met geweren en vaten buskruid in beslag genomen.

BERLIJN den 17 Mei.

De Pruissische Regering heeft aan haren vertegenwoordiger bij den Bondsdag te Frankfort zeer stellige instructien gezonden, waarin zij verklaart, dat, in geval het protest van Pruissen geen gehoor vindt, hij zich zal moeten onthouden van deel te nemen aan de beraadslagingen over het voorstel van Hannover.

WEENEN deu 18 Mei.

De Oesterreichische Correspondenz verklaart dat de aftreding van Graaf Buol als Minister van buitenlandsche zaken alleen toe te schrijven is aan redenen van gezondheid. Het stelsel der Oostenrijksche Regering blijft onveranderd hetzelfde en heeft ten doel de handhaving van eigene, de eerbiediging van anderer regten.

LONDEN den 18 Mei.

KOFFIJ en SUIKER flaauw. — THEE. Ord. Congo 14 d. — RIJST vast; Necransie a 10/ verhandeld. — SALPETER belangrijk hooger. — TALK 55/6, op levering 56/. — GRANEN nagenoeg zonder verandering.

LIVERPOOL den 18 Mei.

KATOEN. 3500 b. zijn heden afgedaan 1/8 d. onder de prijzen van Vrijdag ll.

ANTWERPEN den 18 Mei.

KOFFIJ en SUIKER gedrukt. — GRANEN. Witte en Roode Tarwe f 11¾. Rogge f 6¾.

MADRID den 17 Mei.

Spanje 1½ pc. 28; dito 3 pc. 37.90.

PARIJS den 18 Mei.

Frankrijk 3 pct. 60.75; dito 4½ pct. 89. Crediet Mob. 562.50. Spanje 1½ pc. 26; dito Binnenl. 3 pc. 36.

LONDEN den 18 Mei.

De 3 pc. Gecons. 91⅜. Spanje 1½ pc. 26½; dito Buitenl. 3 pc. 38½ a 39½. Portugal 3 pc. 40. Mexico 3 pc. 16⅜. Venezuela 4½ pc. 34 a 35; dito Uitg. 15⅜.

WEENEN den 18 Mei.

Nationale Metalliek 5 pc. 62.75. Metall. 5 pc. 58. Wissel Londen f 144.

FRANKFORT den 18 Mei.

Metalliek 5 pc. 37½; dito Nationale 41¼. Spanje 1½ pc. 27; dito Binnenl. 3 pc. 34.

ANTWERPEN den 18 Mei.

Spanje 1½ pct. 25¾; dito Binnenl. 3 pc. 35¼. Metall. 5 pc. 38¼; dito Nationale 5 pc. 42.

BINNENLAND.

'S GRAVENHAGE den 18 Mei.

H. K. H. Prinses Marianne heeft weder aan onderscheidene behoeftigen zoo te Voorburg als hier ondersteuning verleend; tevens zijn ook eenige nieuwe arbeiders, vaders van groote huisgezinnen, op HD. buitenverblijf in dienst gesteld.

— In deze residentie is aangekomen de Baron Gericke van Herwijnen, Nederlandsch Gezant bij het Belgische Hof.

— Tot directeur van het gesticht voor jeugdige veroordeelden te Montfoort is benoemd de heer P. Beylevelt, onderwijzer aan een der gemeentescholen alhier.

— De artillerie heeft heden ochtend in de Maliebaan alhier eenige exercitien uitgevoerd, waarbij een Pruissisch officier, in deze residentie aanwezig, tegenwoordig was.

— Het onderwijzers-genootschap alhier gevestigd houdt zich bezig met het beramen van middelen tot oprigting van een weduwenfonds voor onderwijzersvrouwen.

— Heden is een begin gemaakt met het afbreken van het hôtel van den heer Visser, in de Kazernestraat alhier, zoodat het zich laat voorzien dat met den aanleg van de nieuwe straat aldaar spoedig zal worden begonnen.

— Gisteren is bij den Hoogen Raad behandeld de zaak van den heer J. van Bonga, uitgever der Amsterdamsche Courant, requirant van cassatie tegen een vonnis der Arrondissements-Regtbank te Amsterdam, in hooger beroep gewezen, waarbij hij is veroordeeld, ter zake van het als uitgever dezer Courant plaatsen eener advertentie van eene vreemde loterij, tot eene geldboete van f 25 en in de kosten. Bij vonnis van het kantongeregt n.º 3 te Amsterdam, in eersten aanleg gewezen, was de requirant ter opgemelder zaken ontslagen van alle regtsvervolging, hoofdzakelijk op grond dat ten deze geen sprake was van eene eigenlijke loterij, waar het betrof de aankondiging eener uitbetaling van obligatien in eene vreemde geldleening, zoo als ter beurze dagelijks geschiedt (*in casu* eene geldleening in 1845 door de Keur-Hessische Regering met een bankiershuis te Frankfort a M gesloten), en dat derhalve de onderwerpelijke aankondiging niet valt in de termen van het besluit van den Souvereinen Vorst van 22 julij 1814 (Staatsbl. n.º 86). De Regtbank daarentegen, zich met deze zienswijze niet vereenigende, oordeelde dat, naar de operatie in de advertentie van het bankiershuis bedoeld, de handeling in aard en wezen werkelijk eene loterij daarstelt. Den 25 dezer zal de adv.-gen. mr. Römer in deze conclusie nemen.

— De voorstelling in den Koninklijken Franschen schouwburg alhier zal donderdag den 19 dezer bestaan uit: Obéron, opéra-fantastique.

ROTTERDAM den 18 Mei.

Omtrent het op 12 mei jl. gehouden committé-generaal bij de Tweede Kamer deelden wij den daarop volgenden dag mede, dat daarin de vraag werd behandeld, of de Regering het noodig achtte de mededeelingen, betrekkelijk de tijdsomstandigheden, te doen in het geheim, doch dat dit geheim niet noodig is geoordeeld. Het *Handelsblad* en de *N. Rott. Courant* verklaarden daarop, dat deze vraag *niet* behandeld was. Wij hebben thans het verslag van het verhandelde in het committé vóór ons liggen, en zien daaruit, dat op het voorstel des Voorzitters, in de allereerste plaats de vraag behandeld is: „in hoever „de Regering en de Kamer het raadzaam achten, dat „de mededeelingen, waarvan hier sprake is, in eene „zitting met gesloten deuren worden gedaan." Onze Haagsche correspondent was dus zeer juist ingelicht.

Heden morgen had alhier in de Molensteeg een treffend ongeluk plaats. Bij het begraven van eene vrouw, had de koetsier het ongeluk zoo hevig tegen eene paal te rijden dat hij door den schok van den bok viel en zich zoo deerlijk bezeerde dat hij dadelijk naar het Ziekenhuis werd vervoerd en, naar men zegt, in gevaarlijken toestand verkeert.

Z. M. heeft benoemd tot kamerheer in buitengewone dienst jonkh. Ch. Bosch van Drakestein.

Bij Koninklijk besluit is bij 'sRijks museum van natuurlijke historie te Leyden tot adsistent benoemd de heer A. A. van Bemmelen.

Bij Koninklijk besluit zijn benoemd tot ontvangers der registratie en domeinen: te Olderberkoop, de heer J. Scheltema, thans ontvanger der registratie en domeinen te IJsselmonde; te IJsselmonde, de heer J. Overman, thans ontvanger der registratie en domeinen te Woerden; te Woerden, de heer D. Raven, thans ontvanger der registratie en domeinen te Tholen; en te Tholen, de heer J. H. Smitz, thans surnumerair der registratie en domeinen.

Bij Koninklijk besluit is aan J. Blom, gewezen drukker ter Algemeene Landsdrukkerij, verleend een pensioen ten laste van den Staat, ten bedrage van f 309 's jaars.

Uit een door het Departement van Finantien openbaar gemaakt overzigt van de opbrengst der middelen (hoofdsom en opcenten) over de vier eerste maanden dezes jaars blijkt, dat die middelen hebben bedragen f 18,784,480.55, tegen f 18,628,021.29 in hetzelfde tijdvak van 1858, te weten:

	1859.	1858.
Directe belastingen	f 6,757,209.37½;	f 6,721,611.40½.
In- en uitg. regten en scheepvaartregten	- 1,540,974.91;	- 1,343,685.87.
Accijnsen	- 5,448,204.13½;	- 5,633,866.99½.
Waarborg en bel. der goud.en zilv.werken	- 74,880.07½;	- 76,308.42.
Indirecte belastingen	- 4,222,176.74½;	- 4,227,371.39.
Posterijen	- 609,102.31;	- 557,781.71.
Staats-loterij	- 131,933.00;	- 137,395.50.
	f 18,784,480,55;	f 18,628,021.29.

Naar men verneemt heeft Z. M. de kosten van het militair onderwijs bij eenige korpsen kavalerie verhoogd, ten einde daaruit gratificatien te verleenen aan de officieren, onderofficieren enz. dier korpsen, welke den afgeloopen winter naar andere garnizoenen zijn gedirigeerd, ten einde aldaar onderrigt te geven aan de officieren der onbereden korpsen in de rijkunst.

Zr. Ms. schroefstoomschip Vesuvius, komm. luit ter zee 1ste kl. J. O. H. Arntzenius, is gisteren van Vlissingen in het Nieuwe Diep binnengekomen.

Van den Nederlandschen Commissaris in Japan is bij de Regering het volgend berigt ontvangen, gedagteekend Desima, 9 maart 1859:

„In den nacht van den 7 op den 8 dezer, ten 2½ ure, is alhier brand ontstaan in een magazijn van leveranciers van lakwerken en porcelein, welke spoedig tot meerdere gebouwen oversloeg.

Bij den lagen stand van het water konden de spuiten geen dienst doen en moest men voor de vernieling van het geheele etablissement beducht zijn, hetgeen hoofdzakelijk is voorgekomen door den bijstand verleend door den kommandant van het Russisch fregat Askold d'Ounkousky en diens officieren, die van hun verblijf te Inassa met 300 man der equipage onmiddellijk zijn overgekomen en door het omhalen van eenige gebouwen den brand hebben gestuit. De bevolking van Nagasaki met den gouverneur aan het hoofd heeft ook veel bijstand verleend, even als de gezagvoerders en bemanningen van de Nederlandsche en vreemde schepen. Door den brand zijn geheel verwoest: 4 magazijnen van lakwerken en porcelein, aan Japanners toebehoorende; 5 van de nieuw gebouwde gouvernements-woningen; het woonhuis van de heeren H. H. Spengler en Co.; eene in aanbouw zijnde woning van de heeren Gerlach en Co.; vier gouvernements-pakhuizen in huur bij particulieren. De ottana's woning en een gouvernements-pakhuis zijn omgehaald. De schade van Nederlandsche particulieren wordt begroot op f 150,000 en van Japansche particulieren op f 200,000. Behalve de vernielde gebouwen heeft het Gouvernement geen andere schade geleden, dan hetgeen bij het redden is beschadigd of ontvreemd, hetgeen van geen aanbelang zal worden bevonden."

Ter vervulling der vacature bij de Nederd. Herv. gemeente te Leeuwarden, ontstaan door het vertrek van ds. Scheuer naar Rotterdam, is door den kerkeraad aldaar het volgende alphabetisch gestelde twaalftal van predikanten opgemaakt: dd. Ankringa, te Geervliet; Berlage, te Zalt-Bommel; Diehl, te Leerdam; van Griethuyzen, te Harlingen; ter Haar Bz., te Nijmegen; Hoevers, te Franeker; Hoog, te Bolsward; Koch, te Doesburg; Kolff, te Oudewater; Meerens, te Baarn; Rogge, te Oudkerk, en Swart, te Boskoop.

— Naar men verneemt, strandde eergisteren avond ten 9 ure te ter Heyden eene roeiboot, waarin zich slechts één persoon bevond. Bij onderzoek moet gebleken zijn, dat die persoon een deserteur van de marine was, die Texel 48 uren geleden verlaten had, met het voornemen om met een zeer ligt bootje al roeijende de Engelsche kust te bereiken. De waaghals had gedurende al den tijd, dat hij op zee gedobberd had, geen voedsel gebruikt, en was dus als het ware uitgehongerd. Bij den veldwachter der gemeente moet hij de eerste ververschingen gebruikt hebben. Daarna moet hij voor den burgemeester zijn gebragt, die hem aan de bevoegde autoriteit schijnt te hebben overgeleverd.

— Van het Kralingsche Veer wordt gemeld dat de vangst van zalm, tot dusver in vergelijking met het vorige jaar niet gunstig, echter begint te verbeteren. Eergisteren waren op de beide markten aldaar ruim 200 aangevoerd, voor het meerendeel gelijkmatige zware soorten. Men vermoedde dat de prijzen, die door de tijdsomstandigheden reeds eenigen tijd gedrukt waren, door den ruimen toevoer nog meer zouden verflaauwen, doch weldra bleek het tegendeel, daar vernieuwde orders, vooral voor Duitschland en Engeland, de markt in eene gunstige stemming bragten en dezelve bij afslag hooger werd afgemijnd.

— Door den majoor J. W. Tichler, kommandant van het korps pontonniers, gestationeerd te Zutphen, is te Dordrecht eene inspectie gehouden over het ponton-materieel en de magazijnen, aldaar aanwezig.

— In de ll. vrijdag gehouden zitting van den Gemeenteraad te Gorinchem is behandeld een voorstel van Burgemeester en Wethouders tot het indienen van een daarbij overgelegd ontwerp-adres aan Z. M. den Koning, tot het bekomen eener subsidie uit 's Rijks kas van f 25,741.50, zijnde de helft der aannemingsom, en ter tegemoetkoming in de kosten van den herbouw van het Raadhuis, dewijl daarin ook de regterlijke collegien en daartoe behoorende bureaux en archieven zijn gevestigd, en van welk adres tevens werd voorgesteld eene kopij te verzenden aan den Minister van Justitie, ten einde diens ondersteuning daarop te verkrijgen. Dit voorstel werd zonder discussie met algemeene stemmen aangenomen.

— In de heden te Amsterdam gehouden zitting van den Gemeenteraad is besloten, het bespelen van den Amsterdamschen schouwburg te gunnen aan de heeren Roobol en Tjasink, voor den tijd van drie jaren, met eene subsidie van f 9000.

— Dezer dagen is door de voorloopige concessionarissen voor den aanleg van een spoorweg van Utrecht op Zwolle het gevorderde waarborg-kapitaal van twee ton gestort, zoodat men zich nu vleijen mag dat aan deze concessie gevolg zal worden gegeven. Volgens de voorloopig verleende concessie zou de lijn loopen langs Amersfoort, Nijkerk, Harderwijk en Elburg tot Zwolle, om aldaar aan den Noorder-spoorweg aan te sluiten.

— Ll. donderdag is in de gemeente St. Jan Steen, op de hofstede bewoond door den landbouwer C. van Gassen, brand ontstaan, waardoor in weinig tijds huis en schuur eene prooi der vlammen werden. De brand is ontstaan in de afzonderlijke schuur; drie paarden, zes stuks rundvee en al het bouwgereedschap, benevens eene groote partij gedorscht graan enz. zijn in den brand gebleven.

— Hoezeer voor eenigen tijd gesproken werd dat door de commissie van defensie de slechting van de vesting Breda was bepaald, schijnt daaraan althans vooreerst geen gevolg te worden gegeven. De jaarlijksche aanbesteding tot onderhoud is voor eenige dagen op de gewone wijze geschied.

— Ll. zondag zijn in de wijk Stokhasselt te Tilburg eene landhoeve van de wed. J. B. Mutsaers en eene burgerwoning van C. van Iersel in de asch gelegd. De brand ontstond aan de schuur der boerenstede en verspreidde zich zoo spoedig over de beide woningen, dat er geen mogelijkheid bestond iets van de inboedels te redden.

— Dezer dagen is te Carelshaven eene vergadering gehouden, waarin besloten is tot uitbreiding der Twentsche stoombleekerij te Goor, zoodat in die inrigting niet alleen callicots, maar ook andere fijnere lijnwaden kunnen gebleekt en geappréteerd worden.

— Met allen ijver begint men te Harlingen aan het groote werk der uitdieping en verbetering van het vaarwater tusschen Leeuwarden en die stad; reeds worden de vaarten en slooten, op het hoofdkanaal corresponderende, toegestopt en afgedamd. Bij het daarstellen der betere rigting worden onderscheidene der hoeken in het vaarwater afgesneden, waardoor ook hier en daar woningen moeten afgebroken worden; het geheele kanaal wordt op eene genoegzame breedte en diepte gebragt. Te Harlingen wordt de groote sluis verbreed, enkele bruggen worden verplaatst en een huis weggenomen ter verbetering der rigting.

— Van den 7 tot en met den 13 dezer zijn 25 runderen in de provincie Friesland aan de besmettelijke longziekte gestorven en 13 door die ziekte aangetaste runderen voor rekening der eigenaars afgemaakt, terwijl ook nog volgens later ingekomen berigt in de laatst voorgaande week 1 rund is gestorven, bedragende daardoor het totaal der gevallen sedert den 1 januarij dezes jaars 1395.

— Bij het Instituut voor Doofstommen te Groningen worden thans weder de noodige maatregelen genomen voor de opneming van nieuwe kweekelingen bij het begin van den aanstaanden cursus. Dit jaar kunnen geplaatst worden alle doofstommen, geboren in het tijdvak 1 augustus 1844—31 december 1850; jongere kinderen mogen wel tot het onderwijs toegelaten, maar nog niet in het kosthuis opgenomen worden. Onvermogende kweekelingen worden gratis gehuisvest, gevoed en onderwezen. Behalve die doofstommen, welke reeds bij het Instituut zijn aangegeven, bevinden zich ongetwijfeld in ons Land nog vele, die wel in de termen vallen om geplaatst te worden, maar voor welke nog geene aanvrage is gedaan. In het belang dier ongelukkigen, voor wie elk jaar verzuim een onherstelbaar nadeel is, wordt elk, die met hun bestaan bekend is, verzocht, om het zijne toe te brengen, ten einde zij niet langer van het hun zoo noodig onderwijs verstoken blijven. Eene kennisgeving aan de Directeuren der Departementen van het Instituut, of aan de Hoofddirectie zelve, is voldoende, om de noodige inlichting aangaande hetgeen er verder vereischt wordt te ontvangen. Wegens de nabijheid van den nieuwen cursus is eenige spoed zeer wenschelijk; daar in den regel alleen bij het begin van een cursus nieuwe kweekelingen opgenomen worden.

VERSLAG *van den* HANDEL, *de* NIJVERHEID *en de* SCHEEPVAART *der stad* **Rotterdam,** *gedurende* 1858, *opgemaakt door de Kamer van Koophandel en Fabrieken aldaar.*

(*Vervolg.*)

De *Zee-assurantiën* waren in het afgeloopen jaar over het algemeen niet gelukkig. Vele totale verliezen zijn geleden en vele schepen afgekeurd, zoodat de uitdeelingen van verscheidene assurantie-maatschappijen meestal slechts de rente bedroegen van vroeger zamengebragte of overgelegde kapitalen en het gevolg waren van het aan premiën tegen brandgevaar verdiende.

§ 1. *Fabriekmatige Nijverheid en Ambachten.*

De *Scheepstimmerwerven* verkeeren in nog ongunstiger toestand dan verleden jaar, toen de Kamer reeds opmerkte dat de aanbouw van nieuwe schepen grootendeels stil stond. In 1858 liep hier slechts één schip af, tegen 4 in 1857 en slechts één is hier thans in aanbouw. In Zuidholland zijn in het geheel niet meer dan 10 schepen voor Rotterdamsche reederijen te water gelaten, tegen 24 in 1857. De lage vrachten, welke de reederijen thans zeer verliesgevend maken, verklaren dezen toestand gereedelijk.

De *fabriek der Nederlandsche Stoomboot-Maatschappij te Fijenoord* heeft in 1858 met een gemiddeld aantal van 800 werklieden kunnen voortwerken en de uitkomsten waren bevredigend. Voor eene Duitsche sleepboot-maatschappij werd een nieuwe krachtige stoomsleper geleverd, welke zoo zeer voldeed, dat eene andere Duitsche maatschappij aan deze fabriek eene gelijke bestelling opdroeg. Behalve veel werk voor particulieren had de fabriek bestellingen voor Marine en Kolonien. De berigten uit Japan omtrent de aldaar geleverde werktuigen zijn zeer gunstig en men vleit zich dat dit aanleiding zal geven tot meerdere orders. De uitbetaalde arbeidsloonen bedroegen circa f 360,000, dus f 40,000 minder dan in 1857.

Het afgeloopen jaar was voor de *Suikerraffinaderijen* veel gunstiger dan 1857. Hoezeer toch deze nijverheid wederom en in nog sterkere mate dan vroeger de concurrentie ondervond der Belgische en vooral Fransche fabrieken, waarvan voornamelijk de laatste voor den uitvoer naar de Middellandsche Zee beter gelegen, bovendien nog onder eene voordeeliger afschrijving dan de onze werken, konden zij die dit jaar toch voornamelijk doorstaan ten gevolge der ruimere aanvoeren van suiker uit onze O. I. bezittingen, en dewijl veel minder ruwe suiker naar Rusland uitgevoerd werd.

Daardoor is veel meer suiker in Nederland verwerkt, de hoeveelheid bedroeg in 1858 circa 70 millioen Nederl. ponden tegen 55, 63 en 70 millioen in 1857, 1856 en 1855. Ook de uitvoer van geraffineerd was in 1858 veel grooter, 52½ millioen ponden, tegen 42¼ in het vorige jaar. Van Rotterdam werden uitgevoerd 7 millioen, tegen 7½ in 1857.

Zoo dus de omvang dezer industrie veel grooter was, ook het resultaat was beter dan in 1857, toen, om de in ons vorig verslag opgegeven redenen, de uitkomst zeer nadeelig was, en zelfs ten gevolge der crisis op de tot hooge prijzen ingekochte suiker enorme verliezen waren geleden. Deze zijn in het algemeen dit jaar ruim gedekt.

Volgens het bijvoegsel der *Staats-Courant* van 19 februarij 1859, n.º 43, bedroegen de *in- en uitvoeren van Suiker in Nederland:*

		Algemeene Invoer.	Invoer tot verbruik.	Algemeene uitvoer.
Ruwe	1855	97,330,140 ℔	75,804,498 ℔	32,340,666 ℔
	1856	111,737,648 „	67,116,390 „	38,948,961 „
	1857	97,679,146 „	60,535,819 „	41,857,088 „
	1858	106,745,440 „	75,864,923 „	27,212,388 „
Geraffin.	1855			53,406,486 „
	1856			47,344,848 „
	1857			42,261,192 „
	1858			52,473,373 „

Even als in het vorige jaar hebben de *Branderijen* en *Distilleerderijen* met een vrij gunstig gevolg gewerkt. Behalve een voldoend binnenlandsch debiet, hadden er aanhoudend belangrijke verzendingen naar de Vereenigde Staten plaats, waar onze jenever steeds zeer getrokken blijft; de betrekkelijk lage prijzen, waar tegen die in het laatste jaar geleverd kon worden, bevorderden dit zeer. De verhooging der regten in Frankrijk belette alle verzending derwaarts.

De *Bierbrouwerijen* hebben in 1858 een goed debiet gehad, echter niet zoo groot als in 1857. Het gaat haar in 't algemeen wel, door de voortdurende vermeerdering van het biergebruik hier te Lande. De prijzen der bieren bleven dezelfde als in 1857: gerst was iets lager, hop daarentegen wat hooger. Onlangs is hier in eene der bestaande brouwerijen de kostbare inrigting daargesteld om zoogenaamd Beijersch bier te maken. Eene nieuwe of gewijzigde wet op den accijns wordt met verlangen te gemoet gezien.

De *Mouterijen* hadden vrij goed werk. Sedert ongeveer een jaar heeft het stoken der eesten in deze fabrieken, dat vroeger met Belgische of Roerkolen geschiedde, meest met cokes plaats gehad, hetwelk eene besparing van kosten heeft gegeven.

Bier-Azijnmakerijen hadden over 't algemeen niet te klagen. Echter doet haar, gelijk dikwijls is medegedeeld, de concurrentie der snel-azijnmakerijen, vooral ten platten lande, welke niet behoorlijk gesurveilleerd kunnen worden, afbreuk.

De hier bestaande *Garancinefabriek* kon niet het geheele jaar door werken; daar echter haar fabriekaat aan de verbruikers blijft voldoen, vleit men zich dat deze min gunstige toestand verbeteren zal.

Omtrent de overige takken van nijverheid en de ambachten zijn der Kamer geene bijzonderheden bekend.

§ 2. *Binnenlandsche Handel.*

Bij dezen komt in de eerste plaats in aanmerking:

De binnenlandsche handel in *Granen* welke in het afgeloopen jaar niet voordeelig geweest is, daar de prijzen, met uitzondering van enkele marktdagen in den zomer, eene dalende rigting vervolgden.

Gedurende de eerste vijf maanden heeft eenige teruggang in tarwe en rogge plaats gehad. De aanhoudende droogte in de zomermaanden, welke voor een gebrekkigen oogst deed vreezen, veroorzaakte

eene grootere stijging, welke echter spoedig door eene algemeene daling gevolgd werd, zoodat op het einde des jaars de prijzen van *tarwe*, *rogge* en *gerst* weinig hooger dan in januarij waren, die van *boekweit* ruim 1½ gulden per mud lager. *Haver* alleen bleef, ten gevolge van het slechte gewas, omtrent *f* 1 hooger.

In *Erwten* en *Boonen* had een misgewas plaats, waardoor de prijzen zeer hoog waren.

De *Koolzaad*-prijzen zijn gedurende de eerste helft des jaars omtrent 2 gulden per mud gerezen, tot welke verhooging een groot gedeelte van het nieuwe gewas nemers vond; later zijn de prijzen weêr ruim *f* 1 per mud teruggegaan. *Hennipzaad* werd in de eerste zeven maanden tot langzaam klimmende prijzen opgeruimd, en de rijzing bedroeg in het begin van augustus circa 15 gulden per last; bij het verschijnen van het nieuwe gewas zijn de prijzen 40—45 gulden lager ingesteld, waarop zij sedert bleven.

Meekrap genoot in de eerste helft van het jaar nog al vraag, zoodat de prijzen 1 a 2 gulden stegen. Later toen de mee der nieuwe teelt aan de markt kwam, daalden zij weer ruim zooveel. De kwaliteit van het nieuwe gewas is zeer goed; de kwantiteit wordt op circa 12000 vaten geschat.

Boter en *Kaas* hebben door het warme weêr, even als in het vorige jaar, nog al geleden, zoodat het gemaak van geen van beide groot was en de kwaliteit nog al te wenschen overliet. De vraag voor het buitenland was niet groot; echter voldoende voor het gemaak.

Het gewas van het *Vlas* in 1858 was zeer onvoldoende, zoo wat kwaliteit als wat kwantiteit betreft. De prijzen waren zeer hoog.

§ 3. *Buitenlandsche Handel.*

De volgende staat, in dezelfde orde als vorige jaren opgemaakt, kan in het algemeen strekken om een denkbeeld te geven van de goederenbeweging met het buitenland.

			INGEVOERD in:			VOORRAAD op ult.° December:		
			1856.	1857.	1858.	1856.	1857.	1858.
Arak,		*Leggers.*	1454	886	2033	298	395	1704
Asch,	(Amerikaansche Parel-)	*Vaatjes.*	193	308	302	20	97	45
„	(Pot-)	„	463	1685	1030	27	154	35
„	(Russische)	„	1084	1800	2700	46	353	995
„	(Diverse)	„	81	685	59	11	74	18
Cochenille,	(Java)	*Kistjes.*	262	368	133	84	13	14
Curcuma,		*Balen.*	—	31	8335	—	—	5121
Harst,	(bruine Amerikaansche)	*Vaatjes.*	33260	58854	49835	70	200	300
„	(geraffineerde)	„	2600	3600	6061	50	2185	1480
Huiden,	(O. I. koe- en buffel-)	*Stuks.*	71951	92407	134484	3357	17692	107074
„	(W. I.)	„	4000	39855	13441	210	7479	9572
„	(Australische)	„	1206	—	4500	—	—	4000
„	(andere soorten)	„	—	—	4942	—	—	2526
Indigo,	(Java)	*Kisten.*	2767	9220	3101	868	977	1133
„	(Bengaalsche)	„	440	468	348	—	—	—
Katoen,	(Noord-Amerikaansche)	*Balen.*	37262	40639	45804	550	1500	2000
„	(Surat)	„	36080	30398	29855	250	1200	1500
„	(andere soorten)	„	—	—	4465	—	—	—
Koffij,	(Oost-Indische)	„	455400	302700	397400	178100	129200	64500
„	(West-Indische)	„	32200	63580	7700	200	27400	9200
Lood,	(Engelsch)	*Stukken.*	100	—	1200	50	—	450
„	(Spaansch)	„	2567	6882	3212	680	2022	—
„	(Duitsch)	„	26500	18863	27640	3200	3500	5000
Peper,		*Balen.*	10900	6150	2300	750	85	1050
Quer-Citroen,		*Vaten.*	63	708	236	—	311	29
„		*Balen.*	4900	9152	8992	150	786	703
Rijst,	(Carolina)	*Vaten.*	1460	1400	1200	—	500	—
„	(Oost-Indische)	*Balen.*	529200	328000	227000	171000	118000	111900
Salpeter,	(Chili)	„	4196	800	5705	300	—	—
„	(Oost-Indische)	„	121	1200	1064	—	—	—
Specerijen,	Notenmuscaat	*Vaten.*	575	594	454	365	400	—
„	Foelie	„	180	364	81	180	152	—
„	Nagelen	„	284	—	—	—	—	—
Suiker,	(Havanna)	*Kisten,*	59	—	3284	—	—	—
„	(Braziel)	„	60	185	518	—	77	—
„	(Java)	*Kranjangs.*	143572	114632	151183	26179	18256	11220
„	(Diverse)	*Balen en Matten.*	9006	3668	12467	397	15	—
„	„	*Vaten.*	730	808	680	—	51	65
„	(van alle soorten in wigt berekend)	*Millioenen Ned.* ℔.	$31\frac{8}{10}$	$24\frac{9}{10}$	$34\frac{6}{10}$	$5\frac{1}{10}$	$3\frac{9}{10}$	$2\frac{45}{100}$
Tabak,	(Maryland)	*Vaten.*	12047	8000	11775	715	1176	1678
„	(Virginie en Kentucky)	„	2647	800	2439	385	175	419
„	(Stelen)	„	1917	1400	1798	250	—	—
„	(Java)	*Pakken.*	1199	4943	8772	689	714	3775
Thee,	(van alle soorten)	*Kwart Kist en.*	31600	30200	26400	9600	5450	8300
Tin,	(Banca)	*Schuitjes.*	101660	74670	81686	50223	27754	24879
Vetwaren,	Zuidzee Traan	*Ned. Vaten.*	—	2400	1400	—	2400	600
„	Noordsche Levertraan	„ 50 *kilo.*	14293	9849	11484	825	675	310
„	Palmolie	*Centenaars van*	35700	46880	15080	4140	8560	5760
„	Cocosolie	„ 0 ℔.	5260	6020	14500	320	40	7120
Verwhout,	(van alle soorten)	*Ton van* 100	3473	4707	4711	293	990	1121
Wol,		*Balen* 50 *kilo.*	2391	3010	1683	—	1340	850
Zwavel,	(ruwe)	*Centenaars van*	26400	38800	21880	4100	—	—

Wat den handel op onze *Oost-Indische Kolonien* en in *Koloniale waren* in 't algemeen betreft: van Java kwamen hier 97 schepen binnen (waarvan 63 geheel en 7 gedeeltelijk beladen voor de Nederlandsche Handel-Maatschappij), tegen 89 in 1857 en 107 in 1856.

Van *Padang* 8 (2 geheel en 1 gedeeltelijk voor de Nederlandsche Handel-Maatschappij).

Van *Macasser* één voor de Nederlandsche Handel-Maatschappij.

De aanvoeren voor particuliere rekening waren, wat suiker en koffij aangaat, niet onvoordeelig; de overige artikelen meest zeer verliesgevend. Vooral was dit met rijst het geval.

Ten gevolge van de in het vorige jaar te Amsterdam gedeeltelijk opgehouden *Koffij*, werd door de Nederlandsche Handel-Maatschappij dit jaar meer dan immer te voren in veiling gebragt en verkocht. Ook had eene verandering plaats in de wijze van verkoop; in het voorjaar werd alleen te Amsterdam en in het najaar alleen hier geveild. Alles werd grif verkocht. De Nederlandsche Handel-Maatschappij voerde eene lading koffij van *Colombo* hier aan.

Voor bijzondere personen werden 56000 balen Oost-Indische en 7200 balen West-Indische koffij aangebragt.

Suiker werd, hoofdzakelijk van *Java*, veel meer aangevoerd dan in het vorige jaar. Ter zee werd daarvan, vooral naar Rusland, veel minder verscheept. Naar België en meer nog naar den Rhijn was echter de uitvoer veel aanzienlijker, terwijl ook onze raffinaderijen, gelijk reeds is opgemerkt, veel meer verwerkten.

Indigo werd door de Handel-Maatschappij ongeveer even veel als in 't vorige jaar door bijzondere importeurs belangrijk meer aangevoerd.

Huiden, vooral Java Huiden, werden belangrijk aangevoerd, doch zijn grootendeels onverkocht gebleven, daar de prijzen hier zeer verliesgevend waren.

Arak werd veel meer aangevoerd dan in vorige jaren, doch met zwaar verlies.

Java Tabak werd ongeveer even als het vorige jaar aangevoerd, doch de kwaliteit liet veel te wenschen over wegens het min gunstig gewas.

Rijst kwam wegens de lage prijzen, door den stand der granen nog meer gedrukt, veel minder en hoofdzakelijk om toch eenige vracht te maken, herwaarts. De importeurs moeten er echter veel op verloren hebben.

De handel op *Padang* heeft zich meer en meer uitgebreid; de uitvoeren derwaarts zijn vermeerderd; vooral zijn direct meer producten van daar aangevoerd: behalve voor de Handel-Maatschappij kwamen vier ladingen *koffij* enz. voor particuliere rekening hier aan.

De handel op de *Kaap de Goede Hoop* heeft zich ook eenigzins uitgebreid. De Handel-Maatschappij voer de *wol* van daar aan. Weder zijn ook twee schepen met jeugdige landverhuizers, door de zorg der daarvoor werkzame Commissie, van hier vertrokken.

(*Vervolg in een volgend Nommer.*)

238ste Staats-Loterij.

5de Klasse, 10de Lijst.

Trekking op 18 Mei.

GETROKKEN PRIJZEN.

Prijs van *f* 1500: N.° 12011
„ „ - 1000: „ 620 4446
„ „ - 400: „ 7828 18849
„ „ - 200: „ 921 10193 18366
„ „ - 100: „ 4298 5532 12134 13351
14832 16294 17010 17980

Prijzen van *f* 70:

70	2115	4598	7286	9665	12424	15534	17954
73	2137	4604	7304	9895	12426	15723	17955
95	2161	4674	7320	10107	12628	15815	18270
110	2332	4764	7433	10161	12754	15823	18274
177	2347	4781	7459	10292	12850	15850	18371
259	2424	4847	7610	10368	12906	16028	18406
271	2641	5013	7625	10456	12981	16062	18422
294	2674	5030	7661	10558	12986	16064	18429
336	2757	5416	7836	10583	13260	16072	18505
481	2969	5688	7906	10673	13438	16100	18531
628	2976	5726	7960	10800	13492	16113	18535
638	3026	5778	8108	10844	13496	16149	18708
698	3228	5865	8141	10849	13533	16177	18770
712	3305	6004	8217	10893	13645	16199	18921
717	3332	6010	8255	11141	13661	16219	18958
747	3396	6184	8293	11174	13894	16250	18963
844	3402	6238	8640	11212	13898	16551	19051
852	3441	6353	8664	11258	13992	16566	19099
865	3799	6356	8707	11265	14028	16631	19149
901	3815	6445	8733	11490	14065	16800	19179
1060	3939	6548	8763	11775	14075	16816	19260
1099	4049	6558	8899	11782	14195	16885	19432
1216	4052	6658	8973	11807	14307	16899	19499
1238	4108	6700	9140	11872	14382	16949	19534
1251	4111	6719	9164	11975	14737	17046	19622
1321	4145	6841	9166	11979	14834	17257	19642
1576	4197	6883	9265	12027	15044	17456	19735
1699	4200	7125	9269	12071	15195	17511	19740
1734	4480	7149	9281	12146	15240	17592	19796
1897	4530	7186	9379	12156	15317	17672	19921
1970	4574	7192	9521	12174	15477	17814	19975
2069	4592	7214	9555	12300	15483		

Burgerlijke Stand.

ROTTERDAM den 18 Mei.

OVERLEDEN: H. Leewoog, man van J. Loop, 40 j.— M. J. Serry, d., 1 j. — H. C. Alfing, d., 1 j. — J. van Abkoude, vrouw van P. H. Kup, 30 j. — W. Oelsen, z., 1 d.

BEVALLEN: A. Vosbergen, geb. van Zon, z. — A. Meenerbreuker, geb. Dirksen, z. — J. A. Gidding, geb. Visser, z. — C. van Leeuwen, geb. van Veen, z. — S. Presser, geb. de Hoop, z. — M. C. Slijk, geb. van Duyl, z. — L. van Baarle, geb. Janse, z. — C. A. van Beynen, geb. Willems, z. — A. M. in 't Hout, geb. van Reyn, z. — E. Ivens, geb. van Wijk, d. — G. van der Meer, geb. Spuy, d.

GEHUWD: P. Trytel, jm., 20 j., met R. Lavino, jd., 19 j. — J. J. Tepas, jm., 28 j., met A. Oosterbeek, jd., 37 j. — R. Morre, wedr., 48 j., met A. H. Warmenhoven, jd., 39 j. — G. van Haastrecht, jm., 33 j., met E. Hulsman, jd., 40 j. — J. Vergeer, wedr., 40 j., met J. Vogel, jd., 39 j. — M. van Kalkert, jm., 36 j., met C. L. van der Hoop, jd., 28 j. — T. L. Vermaat, jm., 26 j., met M. Baardman, jd., 25 j. — J. Wichers, jm., 22 j., met H. J. van Buuren, jd. 22 j. — J. J. Lanton, jm., 47 j., met J. A. Wery, jd. 47 j. — A. van Beest, jm., 30 j., met H. Verzijde, jd., 34 j. — J. A. Beers, jm., 21 j., met M. R. Jansens, jd., 26 j. — H. H. Eschbach, jm., 31 j., met E. A. Merten, jd, 27 j. — W. J. H. Mosmans, jm., 25 j., met A. M. Rensen, jd., 27 j. — J. F. Kuneman, jm., 25 j., met M. Haagmans, jd., 21 j. — A. Kluytmans, jm, 30 j., met H. F. J. van Mackelenbergh, jd., 32 j. — W. Hoof, jm., 24 j., met J. van Ballekom, jd., 24 j. — W. Slagman, jm., 25 j., met H. van den Heuvel, jd., 27 j. — P. H. Vets, jm., 26 j., met C. Korsse, jd., 27 j. — B. J. Bobbert, jm., 26 j., met S. J. Duyve, jd., 30 j. — D. van Rongen, jm., 22 j., met W. W. Willemse, jd. 28 j. — J. Kok, jm., 24 j., met C. M. Fijten, jd., 22 j. — J. Zonneveld, jm., 31 j., met C. M. T. van der Venne, jd., 27 j. — H. Boesaardt. jm., 29 j., met J. M. van de Waal, jd., 28 j. — J. Korll, jm., 31 j., met H. Bouwes, wed. J. Verschoor, 37 j. — F. A. A. Aeckerlin, jm., 24 j., met L. H. G. E. F. Hoentjes, jd., 25 j. — A. H. van Molhuyzen, jm., 40 j., met L. M. van der Velde, wed. C. Walger, 47 j. — W. G. F. L. Raauws, jm., 31 j., met W. P. van Appeltere, jd., 23 j. — A. L. Vorstman, wedr., 66 j., met A. Moll, jd., 58 j.

Scheepstijdingen.

Brouwersh. *Vertr.*
18 *mei* Alcor, van Oppen, Batavia
(O.N.O.—O.Z.O.)

Hellevoet *Aang.*
18 *mei* Enterprise, Simms, Boness
Regulus, Wallis, Memel
Ceneus, Enens, Sunderl.
Margaret Cook, Jarrett, Middlesbro'
Pallas, Rougue, Newcastl
Zeus, Oversluizen, Villanova
Valkyrien, Kragh, Riga
Hendrik Jan, v. d. Meyden, Buenos-Ayres
Vertrokken.
18 Earl of Auckland (st.). Londen
Ocean Queen (st.). Hull
Fame, Hendry, Newcastl.
Helsingör, Elingius, dito
Maria Anna, de Jong, Kaap de Goede Hoop
Albatross (st.), Liverpool
Leontine, Deetjen, New-York
Canton, Bolibo, Cardiff
Margaretha Elizabeth, v. d. Boogaard, St. Petersburg
(was gisteren wegens schade aan de boegspriet teruggekomen.)
Bij Dungeness van loods voorzien het Amerik. schip Leila.
(O. N.O. — O.)

Brielle *Aangek.*
18 *mei* Concordia (st.), Londen
Levant (st.), Havre
Amalia und Emma, Hansen, Douerodde
Vertrokken.
Fox, King, Yarmouth
Shamrock, Till, Lynn
William & Henry, Betts, Swansea
Norfolk (st.), Goole
Alert (st.), Hull
(O.—O.N.O.)

Maassluis (O.) *Vertr.*
18 *mei* Mary Ann, Harrison, Newcastle
Eleanor, Watson, dito
Hannah, Simpson, dito
Van, Peacock, dito
Monica, Wardell, dito
(De gisteren en heden vertrokken schepen zijn allen wel in zee)

Texel (kompasr.) *Aang.*
16 *mei* Citizen (st.), Londen
August, Albrechtsen, Tvedestrand
17 Hesky, Christiansen, Key West
(met een gedeelte der lading ex Mimi, van Galveston n. Amst.)
Lord Teignemouth, Esson, Shields
Cornelis Houtman, Rolman, Batavia
Concord, Howes, Newcastle
18 Maximiliaan, Schill, Suriname
Vertrokken.
17 St. Willebrordus, Boekhout, Livorno
Resolution, Olsen, Nerva
Cornelia, Raschen, Gothenburg
Jenny, Lorentzen, Drammen
Isabella Eluturia, de Gardez, Bremen
18 Maria Agnes, ten Brink, Batavia
Goede Bedoeling, Schaap, Triest
Countess of Zetland, Howes, Newcastle
Rebecca Elisabeth, Dawson, dito
Caroline, Kehlmann, Gothenburg
Activ, Henrichsen, Osterrisoer

Vlie *Vertr.*
15 *mei* van Dijken v. Langwijk, Wienke, Londen
16 Stoomvaart (st.), Hamb.

Zoltkamp *Binneng.*
14 *mei* Cornelia Jantina, Kwint, Bordeaux n. Rostock, als bijlegg.

Zierikzee *Vertr.*
17 *mei* Clemens, Persoons, Newcastle

Vlissingen *Aangek.*
15 *mei* Eduard & Elise, Amoudsen, Buenos-Ayres

—o—

Sydney *Vertr.*
20 *febr.* St. Michaël, Johnson qq., Batavia
5 *maart* Jan v. Schaffelaar, Verbeek, Amsterd.

Adelaide *Vertr.*
18 *febr.* Herman, van Veltho ven, Batavia

Bangkok *Aangek.*
25 *maart* Juno, Chevalier, Hong Kong

Rangoon *Aangek.*
1 *maart* Rembrandt, Fick, Singapore

Sulina *Aang.*
25 *april* Triton, Bakker, Konstantinopel

Konstantinopel
Aangekomen.
26 *april* Annechina, v. d. Wijk, Malta
Vertrokken.
15 Voorwaarts, Vink, Ibraila
Geertje, v. d. Borg, dito
18 Josina Henriette, v. d. Gouwe, Gibraltar

Alexandrië *Aangek.*
28 *april* Pelikaan, Jansonius, Newport
29 Zeemeeuw, Bontekoe, dito
1 *mei* Stad Genemuiden, de Gorter, dito

Messina *Aangek.*
1 *mei* Rhône (st), Cephalon.
(vertr. 3 n. Rotterdam)

Palermo *Vertr.*
6 *mei* Cornelia (st.), Rott.

Genua *Vertr.*
11 *mei* Mathilda Barbara, Kat, Nederland

Alicante *Aangek.*
6 *mei* Hillechina, Hooghoudt, Benicarlo

Oporto *Aangek.*
7 *mei* Hillegonda, Siegel, Newcastle

Nantes *Vertr.*
14 *mei* Johanna, Kranenborg, Liverpool
Jacoba Johanna, de Groot, dito
Udo Frederik, van der Werf, dito
Hendrika, Huisman, dito

Liverpool *Aangek.*
17 *mei* Sophia, Brongers, Nantes
Uitgeklaard.
16 Orion, Buiten, Gibraltar

Newport *Vertr.*
14 *mei* Jacoba Alida, van der Laan, Riga
Zorg en Vlijt, Mulder, St. Sebastiaan

Portmadoc *Vertr.*
16 *mei* Queen, Jones, Rott.

Par *Vertrokken*
16 *mei* Seabird, Nuttall, Rott.

Falmouth *Vertr.*
16 *mei* Damiette (st.), (v. Amst.) Alexandria
Gepasseerd.
Daniel Elfstrand Pehrsson, Wahlman, Batavia n. Amsterdam

Portsmouth *Binnengel.*
16 *mei* Louisa Sophia, Hollander, Malaga n. Gothenburg
Gepasseerd.
Henriette Elizabeth Susanna, Meyboom, Rott. n. Batavia

Bevezier *Gepass.*
16 *mei* Stad Assen, Haverbult, Lond. n. Adelaide
Ter reede van **Seaford**
Binnengeloopen.
16 *mei* Gezina Reina, Sap, Liverpool n. Nerva
Bij **Dungeness** *Aang.*
13 *mei* Maria Clémence, Mahé, Lorient n. Amst.
16 Amalia Sinnige, Jansen, Bordeaux n. Rott.
Excile, Westcott, Cardiff n. dito
Bij **Folkestone** *Aang.*
16 *mei* Leila, Baltimore n. Rotterdam
Bij **Sandgate** *Aang.*
16 *mei* Myrtle, Attwool, Newport n. Rott.

Londen *Aangek.*
16 *mei* Maria, Voordewind, Stralsund

Gravesend *Aangek.*
17 *mei* Broomielaw, Blyth, Soerabaija
v. Dijken v. Langwijk, Wienke, Harlingen

Hull *Aangek.*
15 *mei* Grietje Huisman, Kuipers, Groningen

Shields *Aangek.*
16 *mei* Wrights, Swap, Rott.
Hendrika, Schenk, Delfzijl
Zeldenrust, Loman, Zwolle
Mary, Squibb, Schiedam
Geerdina, Wijpkes, Harlingen
Vertrokken.
Queen, Rotterdam
Sir W. Wallace, dito

St. Davids *Aang.*
15 *mei* Mariner, Stenhouse, Dordrecht

Inverkeithing *Vertr.*
12 *mei* Petrus Horreus, Zwieting, St. Petersb.

Antwerpen *Vertr.*
17 *mei* Friso, Duintjer, St. Petersburg

Hamburg *Aangek.*
15 *mei* Hermanna Gezina, de Graaf, Rugenwalde
Vertrokken.
14 Maria Hoekstra, Bouma, Dantzig
16 Vrouw Grietje, Pekelder, Nykiöbing
Hendrika Alberdina, Pruim, Port Elizabeth

Cuxhaven *Vertr.*
15 *mei* Everhardus, de Boer, Buenos-Ayres

Swinemunde *Vertr.*
10 *mei* Jezelina, de Jonge, Portsoy
Heilina, Panjer, Hartlepool

Pillau *Vertr.*
14 *mei* Remke, Scherpbier, Dundee
Maria Reifina, de Groot, Macduff

Kroonstad *Aangek.*
10 *mei* Philadelphie, Winters, Cette

Sandhamn *Aangek.*
10 *mei* Arentina Jacoba, Hansen, Amst.

Kopenhagen *Aangek.*
15 *mei* Adriana, Rozema, Bremen
Gepasseerd.
Christine Marie, Lauritzen, Reval n. Schiedam

Elseneur *Aangek.*
12 *mei* Prudence, Hazewinkel, Stockholm n. Shoreham
13 Marchina Catharina, Mulder, Riga n. Belfast
Port-à-Port, Nylen, Stockholm n. Amst.
Dankbaarheid, Potjer, Koningsb. n. Goole
14 Jupiter, Bengtsson, Schiedam n. Koningsb.
Vertrokken.
14 Hillechina Alida, Meijer, (v. Bremen) Koningsb. (na volbragte reparatie)

Holtenau *Aangek.*
12 *mei* Phoebus, Ketelaar, Flensburg n. Macduff

Tonningen *Aangek.*
11 *mei* Abeldina, Olthoff, Bremen n. Kiel
12 Eva Hendrika, v. Dijk, Bremen n. Dantzig
13 Anna Berendina, Kwint, Flensburg n. Hull

—o—

Sydney 12 maart. Het Nederl. schip St. Michaël, kapit. Johnson qq., naar Batavia bestemd, is den 26 febr. alhier uit zee teruggekomen, ten einde meer ballast in te nemen, en met onklare pompen, zijnde op de hoogte van Montague Eiland door een storm beloopen.

Hong Kong 30 maart De Dolfijn, kapit. Brandligt is van hier naar Fuh-chau gezeild. De Jacoba Cornelia, kapit. Rosenboom, is bestemd n. Singapore, Penang en Calcutta, en de Maria Elizabeth, kapit. van der Valk, naar Shanghae.— Te Macao liggende Drie Gebroeders, kap. Kramer, bestemd naar Batavia en Samarang. — Te Amoy liggende Koophandel, kapit. de Vries, bestemd n. Fuhchau en Tausan. — Te Shanghae gearriveerd van der Palm, kapitein Bouwmeester, van Hong Kong; v. Shanghae vertr. Quatre Bras, kap. Bondix, n. Japan.

—o—

17 *mei.* De wind te **Falmouth** N.W., en te **Deal** N.

—o—

Gepraaid:

Den 5 maart, op 41° ZB. 32° OL., Lammina Elizabeth, A. Gersen, van Newcastle naar Batavia.

Den 20 april, op de hoogte van Gun Key Light, Charlemagne, Brown, van New-Orleans n. Rotterdam.

Door kapit. Oversluizen, voerende den schoen. Zeus, van Villanova te Hellevoetsluis binnen: Den 26 april op 49° 3′ NB. en 5° 30′ WL., het Amerikaansch fregat Epaminondas, kap. Brandt, v. Rotterdam n. New-York.

—o—

Rivierberigt.

Rotterdam. Hoog water 19 mei: 1ste getijde 4 ure 59 min.; 2de getijde 5 ure 23 min.

Arnhem. Waterhoogte 17 mei 2 el.

Cargalijsten.

Rotterdam.

CHERIBON en BATAVIA, Copernicus, L. Visser. — 1199 kranj. Suiker, 1600 b. Rijst en 4018 boss. Rotting, E. Suermondt en Zn. en Co.; 582 kranj. Suiker, Suermondt en Co.; 45/1 en 40/2 legg. Arak, C. Ellinckhuysen en Zn.; 12 dito dito, Buten Bik; 200 k. Koopm. en 228 kranj. Suiker, Order.

LEITH, Ivanhoe, J. Cairns. — 26 b. Linnen-, 2 b. Wollen- en 1 b. Jute Garen en 2 b. Zaklinnen, C. L. Ringrose en Co.; 2 b. Linnen Garens, 1 b. Tapijten, 1 p. en 1 k. Koopm., J. B. Crol en Co.; 1 b. dito, P. A. van Es en Co.; 2 k. Katoenen, Bahlmann en Co.; 20 b. Tapijten, v. d. Kun en v. Schelle; 1 b. Katoenen, Boas en Jacobson; 1 z. Schroeven, D. Christie en Zn.; 4 z. dito, J. Beugelink; 1 f. Ale, P. J. Lucardie en Co.; 1 p. Linnen, C. W. Lammert; 200 t. Gietijzer, C. L. Roechling en Co.; 2 b. Jute Garen, Visser en Co., te Amersfoort; 4 b. Koopm., A. E. Maas, te Scheveningen; 6 v. Ale, Order.

Amsterdam.

BATAVIA, H. Liduina, van Brink. — 7385 b. Koffij, 385 k. Indigo, 776 sch. Tin en 326 boss. Bindr., NHM.

SURINAME, Maximiliaan, Schill. — 78 v. Suiker, G. C. Bosch Reitz; 49 v. dito, Commissarissen in massa C. J. van West; 48 v. dito, Th. van Schaak; 30 v. dito, Rothuys en Co.; 12 v. dito, C. A. de Vismes; 6 v. dito, G. A. Cramer; 32 b. Katoen, Kerkhoven en Coutinho; 95 v. en 49 bloemv. Suiker en 64 p. Rum, Order.

OPENBARE VRIJWILLIGE VERKOOPINGEN,

IN HET NOTARISHUIS TE ROTTERDAM,

Woensdag den 18 Mei 1859.

Een Pand enz., Warmoezierslaan, 13/604; trekg. *f* 9750, daarboven *f* 2500, opgehouden.

» Huis enz., Prinsenstraat. 9/394; » - 3700, daarboven *f* 160, verkocht.

» Huis enz., Baansteeg, 11/658; » - 450, verkocht.

Den Blooten Eigendom van een Kapitaal, groot - 9600, om 27⅜ pct. verkocht.

VERTREK der SPOORTREINEN.

Hollandsche Spoorweg.

Van Rott. naar Amsterdam: 7, 9.30, 11.40, 3.30, 7.45.
» » alleen n. 's Hage: 9.35 des av. en Zond. 5 's midd.
» Amst. naar Rotterdam: 8, 10.25, 1.30, 4.30, 7.30.
» 's Hage alleen n. Rott.: 8.30. 's morg. en Zond. 8.30 av.

Spoorweg Antwerpen-Rotterdam.

Van Rott. naar Antwerpen en Breda: 10.—, 2.45.
» Breda naar Rott. en Antwerpen: 6.50, 12.35. 5.20.
» Antwerpen naar Rott. en Breda: 7.45, 12.20.
alleen naar Breda en Moerdijk: 5.25.

Rhijn-Spoorweg.

Rott.n.Utr.,Amst.,Arnh.: 7.—, 10.—, 12.15, 1.15, 5.15, 7.15
Amst.n.Utr.,Rott.,Arnh.: 7.20, 10.35, 12.30, 2.25, 6.—, 7.45
Arnh.n.Utr.,Amst.,Rott.: 6.33, 9.50, 11.40, 12.30, 6.58,—
Utr.n.Rott. 6.30.— Utr.n.Amst. 6.45, beide behalve Zondag.

Beursberigten.

ROTTERDAM den 18 Mei.

			l. k.	h. k.	gebl. k.
Nederl...	Werk. Schuld 2½	pCt.	57 9/16		
»	dito dito 3	»	68⅜		
»	dito dito 4	»	89½		
Spanje,..	Obl. 3 nu.....1½	»	25⅞		
»	Binnen. a 6/m. 3	»	34¾	34⅞	
Portugal,	Oblig. 1853 3	»	37½		
Rusland,	dito bij Baring. 4½	»	87¼		
»	Spoorw. Aand. *f*	»	208		
Oostenr.,	Metalliek.......5	»	37 5/16	37⅜	37 5/16
»	N. Rente Ams. 5	»	54⅝		
»	Nationale.......5	»	40¼	40 9/16	40½

Met beperkten handel werden heden zoo binnen- als buitenlandsche fondsen lager afgegeven.

Het Commité der Effectenhandelaren
H. A. MARCELIS, Secretaris.

Laatste prijzen ten 3 ure: Oude Metalliek 5 pc. 36 a 37 gebl. 36; dito Nationale 5 pct. 39⅜ a 40⅛, gebl. 39⅜. Weener Bank-Actien *f* 580. Grenada 3½ pct. 11¾ a 11⅞, gebl. 11¾.

AMSTERDAM den 18 Mei.

			l. k.	h. k.	gebl. k.
Nederl.,..	Werk. Schuld 2½	pCt.	57	57⅞	57 3/16
»	dito dito 3	»	68		
»	dito dito 4	»	88½	89	88⅞
»	Amort-Synd...3½	»	85		
»	Handel-Maats. 4½	»	118	120	118
»	O. I. Leening 4	»			
»	Leen. Holl. Sp. 4½	»			
»	Rijn-Spoorw...4½	»	93		
»	Maats. v. Weld. 4	»			
België,...	Cert. *Rothsch.* 2½	»	45¼	45½	
Frankrijk,	Certificaten....3	»			
Spanje,..	Buitenlands. ..1½	»	25⅝	25¾	25 11/16
»	dito 3	»	36⅜	36½	
»	Binn. a *f* 6000 3	»	33¾	34⅜	34⅜
»	Amort. Schuld.........		7	7⅛	
»	Bew. v. Coup..........				
Portugal,	Oblig. 3	pCt.	36⅝	36⅞	36⅝
»	dito 1856/57..3	»	36¼	36⅜	36¼
»	dito Uitgest...				
Rusland,	Obl. *Hope en C.* 5	»	98¼	98½	98¼
»	dito 1828/29..5	»	97½		
»	Cert. 1831/33..5	»	78	78¼	
»	dito 1840......4	»			
»	dito *Stieglitz* ..4	»	76½		
»	dito d.° Nieuwe 5	»	85		
»	dito d.° 1855 N. 5	»	92	92⅛	
»	dito te Londen 4½	»			
»	dito v. Assign. 6	»	58		
»	Inschr. dito ...6	»			
Polen,....	Aand. 1835..........	*f*	142		
»	Obligatien......4	pCt.	69½	69¾	
Oostenr.,	Obl. *Goll en C.* 5	»			
»	dito dito 4	»			
»	dito Met. Oude 5	»	35½	36¼	36 3/16
»	dito N. te Ams. 5	»	52¼	52¾	52½
»	dito Nat. Met. 5	»	38¾	39¼	39¼
»	dito Metall.....2½	»	20⅛	20½	20⅜
»	Wen. Ad. fl 250 4	» *f*	205		
Brazilië,	1824, £ 100 5	»	94¼		
Equador,	£ 100...........1	»	13¾		
»	Onbepaalde....1	»			
Venez.,...	Obligatien......5	»	32¼	33¼	32⅞
»	Uitgestelde 2½	»	14	14¾	14½
Grenada,	Obligatien......3½	»	11¾	12	
»	Uitgestelde		4		
Mexico,..	Obligatien......3	»	14⅝	14 11/16	
»	dito Onbep....3	»			
Illinois,	7	»	70½	71	71

Ned. Bank, 4 pc., 160½. Handel-Maatsch. 118¼ a 120 cont. Rusland, Spoorw. Aand., volgef., 205 a 207. Pruiss. Aand., 3½ pc., 186. Weener Bankactien *f* 550 a *f* 555. Philad., bij Hope & Co., Lr. A, *f* 88.

Beleening 3½ pc. Prolongatie 4 pc. Disconto 3 pc.

De beurs verkeerde heden in eene flaauwe stemming, met veel handel in Oostenrijksche en Spaansche fondsen.

Laatste prijzen ten 5 ure: Holland, 2½ pc., 57 5/16. Spanje, 1½ pc., 25⅝ a 11/16; dito Binnenl. 3 pc., 34 5/16 a ⅜. Oostenrijk, Metall., 5 pc., 36¼; dito Nationale, 5 pc., 39 3/16 a ¼.

PARIJS den 17 Mei.

Frankrijk 3 pc. 60.40, 61, 60.10, 61; dito op ult. 61.30, 61.35, 60.80, 60.85; dito 4½ pc. 89.50, 90, 88.75; dito op ult. 89.50, 89.75, 89; Fransche Bank 2760; Crediet Mobilier 585, 562.50, 570. Rusland 4½ pc. —; dito Spoorwegen 485. Napels 5 pc. —. Spanje 1½ pc. —; dito buitenl. 3 pc. 37½; dito Binnenl. 36.

De 3 pcts. Fransche fondsen sloten heden a contant 10 en op ult. 5 centimes lager dan gisteren. De actien der Fransche Bank daalden 40 fr.

LONDEN den 17 Mei.

3 pc. Cons. cont.	91½	a	91⅝	3 pc. Peru....	60	a	65
id. id. op tijd	91⅝	-	91⅝	4½ pc. id. Urib.	72	-	77
5 pc. Oostenrijk	35	-	40	id. te New-Y.	70	-	75
4½ pc. België..	—	-	—	3 pc. Portugal.	38	-	39
5 pc. Braz. 1824	98	-	100	5 pc. Rusland.	100	-	104
id. 1829/39 ...	—	-	—	4½ pc. idem...	91	-	93
id. 4½ pc. 1852	88	-	90	3 pc. Spanje...	38	-	39⅞
idem 1858....	88	-	90	1½ pc. idem...	26½	-	27½
6 pc. Buen.-Ayr	73	-	78	idem Amort. ..	7	-	9
6 pc. Chili....	95	-	100	id. Cert. Coup.	3	-	4
3 pc. idem....	—	-	—	5 pc. Sardinië.	73	-	76
5 pc. Denemark	98	-	102	6 pc. Turkije..	60	-	62
3 pc. idem ...	—	-	—	idem Nieuwe..	50	-	52
2½ pc. Holland.	58	-	60	4 pc. idem.,..	99	-	101
4 pc. idem....	90	-	92	5 pc. Venezuela	34	-	36
Ecuador......	12	-	14	idem Uitgest..	14	-	15
id. Land-warr.	—	-	—	Wissel Amst. krt.	11.11	a	13.
2½ pc. Grenada.	14	-	16	idem 3 m.	11.14½	-	15½.
id. Uitgestelde	4	-	5	id. Parijs kort....	25. 0	-	10.
3 pc. Mexico.	16⅜	-	16½	idem 3 m.	25.35	-	40.
4½ pc. Peru...	80	-	85				

De markt was heden vrij vast, zonder juist veel verbetering aan te toonen. Consols openden hooger dan gisteren, maar kwamen later weder beneden den aanvankelijken koers.

Officiële Wisselkoersen.

ROTTERDAM 18 Mei.

	2 maanden.	Kort.	
Londen...	11.50	11.60	
d.° 3/m.	11.45	—	
Parijs . .	55 3/16	55⅝	
d.° 3/m.	55	—	
Bordeaux.	54 15/16	55⅝	
Genua...	—	—	
Livorno. .	36	-	
Napels . .	74	—	
Petersb. .	—	—	
Hamburg.	34⅞	35½	
d.° 3/m. .	34⅝	—	
Antwerp .	—	1	v
	6 weken.	**Kort.**	
Frankfort	100½	—	
Augsburg	99	—	
Weenen..	—	—	
Triest. . .	—	—	

Disconto 3 en 3½ pc.

AMSTERDAM 18 Mei.

	2 maanden		Zigt.	
Londen. .	11.50	g	11.60	g
Parijs. . .	55 3/16	g	55 15/16	g
Bordeaux.	54⅝	g	—	g
d.° ½ m.	55⅛	g	—	g
Genua . .	43	g	—	g
Livorno. .	36½	g	—	g
Napels . .	74	g	—	g
Hamburg.	35⅛	p	35⅝	p
	3 maanden.		**Zigt.**	
Madrid . .	234	g	—	g
Cadix. . .	236	g	—	g
Sevilië . .	233	g	—	g
Bilbao . .	233	g	—	g
Lissabon .	39⅞	g	—	g
Porto. . .	39⅞	g	—	g
Petersb. .	150	g	—	g
	6 weken.		**Zigt.**	
Weenen ..	76	g	—	g
Augsburg	99	g	—	g
Frankfort.	100½	g	—	g

Rotterdam ½.

Speciekoers.

AMSTERDAM den 16 Mei.

Gouden Specien per Stuk.

Nieuwe Dukaten....... *f* — a *f* —
Oude gerande dito..... - 5.50 » - 5.60
Tien Gulden Stukken... - 9.65 » - 9.75
Dito Eng. Souvereigns... -11.65 » -11.75
Dito Pistolen.......... - 9.55 » - 9.65
Nieuwe Louis-d'Or.......
Stukken van 20 francs... - 9.30 » - 9.40
Baren Goud en Specien } - 9 a » -10 { pc. a *f* 1442.60 per N. ℔ fijn.

Zilveren Specien per Ned. ℔ Fijn.

Fijne Drittels .... *f* » *f*
» Bar. 1000/1000 950. - » -
Zilver van 900 a 850. }
dito » 800 - 700. }
dito » 600 - 500. } - 104.20 a *f* 105.
dito » 400 - 300. }

Zilveren Specien per Stuk.

Pilaren Piasters........... *f* 2.55 a *f* 2.60.
Fransche Kroonen.......... - 2.65 » - 2.70.
Stukken van 5 francs....... - 2.33 » - 2.36.
Brabantsche Kroonen....... - 2.65 » - 2.70.
Pruissische Daalders........ - 1.74 » - 1.77.

Handelsberigten.

ROTTERDAM den 18 Mei.

KOFFIJ. De 1134 b. St. Domingo, heden in veiling, werden opgehouden tot 31 c. en later tot 30 c. uit de hand verkocht.

CIGAREN. De heden alhier gehouden veiling van Manilla is als volgt afgeloopen: van 300,000 stuks 2a Habanos 1858 zijn 6 kav. verk. a *f* 29, 2 kav. opgeh. a *f* 29½ en 22 kav. niet geveild; van 180,000 stuks dito dito zijn 3 kav. verk. a *f* 29, 4 kav. opgeh. a *f* 29½ en 11 kav. niet geveild; van 80,000 stuks 2a Cortados 1858 is 1 kav. opgeh. a *f* 28½ en zijn 7 kav. niet geveild.

TIN. Heden werden alhier afgedaan 700 bl. Banca tot *f* 78½.

SCHIEDAM den 18 Mei.

MOUTWIJN per Ned. Vat zonder fust. *f* 12,75,
JENEVER, » » » » » - 18,25,
Amst. proef, » » » » » - 19,50,
alles zonder de belasting.
SPOELING, per Ketel.................. - 0.50.

AMSTERDAM den 18 Mei.

TABAK. Uit de eerste hand zijn gisteren afgedaan 33 cer. Columbia, via Bremen, per Alphonse, tot geheimen prijs.

TIN. Van Banca werd 1 ceel tot *f* 78½ gedaan.

GRANEN. Tarwe en Rogge in een doen met weinig handel. Verkocht van Tarwe: 133 ℔ O. witb. Pools. *f* 370; 126 ℔ roode Vriessche *f* 240; 132 ℔ N. Bovenl. *f* 295. Van Rogge: 125 ℔ Pruiss. *f* 195; 124 ℔ Galatz *f* 185; 120 ℔ Odessa *f* 168; 119 ℔ Petersb. *f* 174. Gerst goed prijshoudend: 110 ℔ Fransche *f* 170; 100, 102, 104 ℔ Vriess. Winter *f* 142, *f* 148, *f* 152. Haver en Boekweit zonder handel.

ZADEN enz. Koolzaad £ 1 lager; Op 9 v. Olie te leveren in Sept. £ 62. Raapolie flaauw; op 6/w. *f* 36¾; Vlieg. *f* 35½, *f* 35; 1 Sept. *f* 35¼, *f* 35; 1 Oct. en Nov. *f* 35¼; 1 Dec. *f* 35½, *f* 35¼. Lijnolie flaauw. Op 6/w. *f* 32¼; Vlieg. *f* 31, *f* 30¾; 1 Sept. *f* 31¾; 1 Oct., Nov. en Dec. *f* 32. Hennepolie op 6/w. *f* 37½. Raapkoeken per 1040 st. *f* 72 a *f* 76. Lijnkoeken per 104 stuks *f* 10 a *f* 12.

VEE. Kalveren: 1ste kwal. *f* 60 a *f* 40, 2de kwal. *f* 50 a *f* 30, 3de kwal. *f* 40 a *f* 25; Schapen *f* 22 a *f* 18; Varkens 46 a 42 c. per N. ℔.

GRONINGEN den 17 Mei.

GRANEN enz. Onze markt was heden bij ruimer aanvoer, met uitzondering van Haver en Boonen, in eene flaauwe stemming. Tarwe tot 10 cent verlaging met geringen omzet. 123, 127 a 130 ℔ Ommel. Roode *f* 7,80, *f* 8, *f* 8,20, *f* 8,40, *f* 8,60 a *f* 8,80; 123 a 127 ℔ Oldamm. dito *f* 7,60, *f* 7,75, *f* 8 a *f* 8,15; 130 ℔ Ommel. Witte *f* 9,50 bij partij. Rogge 20 c. lager slepend afgegaan. 116, 120 a 123 ℔ Inlandsche *f* 5,70, *f* 6 a *f* 6,30. Boekweit tot eene verlaging van 10 c. meest aan consumptie. 113 ℔ Grijze Zand *f* 5,15; 113 a 116 ℔ Zwarte dito *f* 4,95 a *f* 5,35. Gerst 15 c. lager hoofdzakelijk aan Pelders. 99, 103 a 107 ℔ Winter *f* 4,05, *f* 4,35 a *f* 4,65; 99 ℔ Zomer *f* 3,95; 107 ℔ Knobbe *f* 4,55. Haver. Dikke Brouw en Zwarte Voer iets hooger; Witte Voer meest in een doen. 78, 82 a 85 ℔ Dikke Brouw *f* 4,45, *f* 4,50, *f* 4,65, *f* 4,70, *f* 4,85 a *f* 4,90; 65 a 68 ℔ Witte Voer *f* 3,60, *f* 3,80 a *f* 3,85; 68, 72 a 75 ℔ Zwarte dito *f* 3,50, *f* 3,70 a *f* 3,90. Paardeboonen tot ruim vorige prijzen goed te plaatsen en de beste hebben naar deugd van *f* 7,60 tot *f* 7,80 opgebragt. Gort weinig gevraagd, grove *f* 6,80 a *f* 7,10; puike *f* 7,20 a *f* 7,50 en parel per 100 Ned. ℔ *f* 9,40 a *f* 14. Koolzaad niet in omgegaan. Raapolie *f* 36. Lijnolie *f* 30. Raapkoeken *f* 70 a *f* 75. Lijnkoeken *f* 10.

LONDEN den 16 Mei.

SUIKER. Sedert Vrijdag ging in loco weinig om, maar drie zeilende ladingen zijn tot hoogere prijzen afgedaan. Eene van 1362 k. Havana n.° 14½ tot 29/6, eene van 1700 k. n.° 10½ tot 26/4½ en de derde van 3000 b. Rio Grande en 1800 b. Pernam tot 23/. Geraffineerd flaauw en lager, 100 tiersj. B en H zijn tot 31/ verkocht. De voorraad van Suiker bedraagt 41,335 t. tegen 48,569 t. in 1858. — RUM. Ca. 120 v. Jamaica zijn Zaturdag verkocht tot 4/ a 4/2. — KOFFIJ zeer stil. Eenige partijtjes Plant. Ceylon zijn tot vorige prijzen afgedaan. — CACAO. Zaturdag bedongen 150 b. Trinidad 45/ a 49/. — THEE. De veilingen zijn heden geëindigd. Van 18,300 k. werden 4680 tot onveranderde prijzen verkocht; ord. Congo vast 14 d. — RIJST zeer vast met veel handel. Zaturdag zijn afgedaan 9 a 10/m. b. tot 9/ a 11/6 naar kwaliteit en heden vonden 5 a 6000 b. nemers tot vaste prijzen. Voor Madras 9/, Bengaal 10/ a 10/9 en Moulmain 9/3. Voorraad 77,310 t. tegen 87,851 t. in 1858. — SALPETER lager, 630 b. Bengaal bedongen 43/6 a 44/ en 120 b. dito 45/6. — LIJNZAAD vast. Voor 1600 kw. Bombay betaalde men 53/ voor uitvoer. — METALEN. Zink vaster, 75 t. zijn afgedaan tot £ 19.10 en men vraagt nu £ 20. Tin vast. Schotsch IJzer 49/. — OLIEN. Lijn- stil 29/, te Hull 28/3 a 28/6. Raap- flaauw, bruine 39/ en blanke 42/6 a 43/. Cocos- onveranderd. Palm- stil 46/. Terpentijn- flaauw en lager, Amerik. 44/6, Engelsche 44/. — TALK. De markt is vast. Men noteert P Y C disp. 55/3, Mei/Junij 55/, Oct./Dec. met koopers 56/3.

Den 17 Mei.

KOFFIJ. 50 b. ordin. natif. Ceylon werden verkocht tot 48/ a 56/. — Van COCHENILLE vonden 200 k. Honduras tot 3/1 a 3/8 nemers. — SUIKER. 304 b. Barbadoes bedongen 36/6 a 45/, 11,700 b. Mauritius tot 41/6 a 45/ en 2500 b. Benares tot 42/ a 44/. — INDIGO. Van 3418 cer. en 100 k. Guatemala werden heden slechts 300 cer. verkocht tot iets lagere prijzen.

ANTWERPEN den 17 Mei.

RIJST. Voor 400 b. Necransie betaalde men *f* 8. — Van POTASCH zijn 30 v. Amerik. afgedaan. — GRANEN. De markt is vast en de stemming levendig. In Tarwe ging het een en ander om. Voor Inl. betaalde men *f* 11¾ a *f* 11⅞ en voor Fransche *f* 11¼. Inl. Rogge bedong *f* 6¾; Fransche *f* 6⅜ a *f* 6⅝. Gerst weinig gevraagd. Haver vast. — OLIEZADEN stil. — Van KATOEN vonden 86 b. Louisiana nemers.

HAMBURG den 17 Mei.

KOFFIJ. 2000 b. Rio en Santos zijn tot iets betere prijzen verkocht. — RAAPOLIE per Mei 23 nominaal, per Oct. 23.2. — GRANEN. Tarwe 1 a 2 c. hooger en weinig aan de markt. Rogge stil.

NEW-YORK den 5 Mei.

KATOEN. De markt is stil en de omzet der twee laatste dagen bedroeg 3000 b. Middling en Upland noteert men 12⅛. Te New-Orleans is meer levendigheid en te Mobile is de markt vast en onveranderd. — MEEL vast en iets hooger. — PROVISIEN even eens vast.

HONGKONG den 30 Maart.

VRACHTEN. Voor kleine schepen is eenig emplooi te vinden, voor groote blijft dit echter moeijelijk en vertrekken de meeste bij het naderend einde der Noord-Oost mousson naar Singapore en Java. Naar Californië liggen eenige schepen die langzaam opvullen à $ 6 per ton en $ 30 bruto voor passagiers; naar Australië laadt men £ 1.10 per ton en worden passagiers tot $ 25 bruto aangenomen. De Scheveningen bedong $ 2500 voor eene reis naar Touron Psyche. Een viertal schepen werden opgenomen voor Foochow tot 30 c. per picol, naar Shanghae werd $ 4 per ton besteed.

In Shanghae is veel in zwarte THEE gedaan tot vorige prijzen, groene vond minder koopers. Common Congo 1.. à 24 taels. Bruine ZIJDE 5 à 10 taels hooger.

Advertentien.

Gehuwd te *Rotterdam* 18 *Mei* 1859,
A. LOSEL VORSTMAN,
Wedr. van J. E. ROUVIÈRE,
en
ANNA MOLL.
Eenige en algemeene kennisgeving.

Getrouwd
P. C. HOOG,
van *Rotterdam*,
's Gravenhage en
18 *Mei* 1859. E. H. VAN GOGH.

Getrouwd
PIETER RAVENSWAAIJ
Kralingen en
18 *Mei* 1859. CAROLINA LOUISA LAMBERT.

Bevallen van een ZOON TEUNTJE VREESWIJK, geliefde Echtgenoot van
Oude Tonge
16 *Mei* 1859. G. VAN SCHOUWEN.

Heden overleed, tot onze innige smart, de jongste onzer Lievelingen, ALIDA JACOBA, ruim één jaar oud.
Middelharnis G. C. M. KOLFF.
17 *Mei* 1859. A. H. KOLFF, — KOLFF.

De STEENDRUKKERIJ,
BOEKHANDEL & BINDERIJ,
VAN DE
Gebr.° Voorn Boers
is VERPLAATST naar de
LEUVEHAVEN, WESTZIJDE,
wijk 3, n.° 15,
en de WINKEL aldaar GEOPEND.

De COMMISSIE van ADMINISTRATIE over het **Ziekenhuis**, aan den Coolsingel te Rotterdam is voornemens, onder nadere goedkeuring van Burgemeester en Wethouders dier Gemeente, op **Vrijdag** den **3den Junij** 1859, des avonds ten *zeven* ure aan te besteden de navolgende Artikelen:

BOTER, EIJEREN, RUHR-KOLEN, grove *Newcastle* KOLEN en *Engelsche* COAKS, ten behoeve van genoemd Gesticht, van 1 Julij 1859 tot 30 Junij 1860.

De Inschrijvings-Biljetten, — voor ieder Artikel afzonderlijk, duidelijk en *op Zegel* geschreven, onderteekend en op het Adres de benaming van het Artikel vermeldende, — moeten uiterlijk den 3den Junij des middags ten 12 ure, ingeleverd zijn op het Bureau in gemeld Gesticht, alwaar de Voorwaarden der Aanbesteding ter Lezing liggen.

STOOMBOOTDIENST
TUSSCHEN
ROTTERDAM EN GRANGEMOUTH
in directe verbinding met **GLASGOW**, door het **Forth- en Clyde-Kanaal.**
Voor Passagiers en Goederen.
Het Stoomschip **LOUISE**, Kapitein **P. J. v. d. Grient**, zal van hier naar **GRANGEMOUTH** vertrekken ZATURDAG 21 dezer, des morgens vroeg.
Ligplaats **Willemskade.**
Adres bij *D. BURGER & ZOON.*

ROTTERDAM—NEWCASTLE.
Voor Passagiers en Goederen.
Het Stoomschip **LORD RAGLAN**, Kapitein **John Hart**, zal van hier naar **NEWCASTLE** vertrekken ZATURDAG 21 dezer, des morgens vroeg.
Ligplaats **Willemskade.**
Adres bij *D. BURGER & ZOON.*

GENERAL STEAM-NAVIGATION COMPANY.
ROTTERDAM EN LONDEN.
De Stoom-Schepen vertrekken met Passagiers en Goederen geregeld iederen Dingsdag, Donderdag en Zaturdag.
Donderdag 19 Mei, 's middags **12** ure. | **Dingsdag 24 Mei**, 's morgens **11** ure.
Zaturdag 21 » 's namiddags **1** » | **Donderdag 26** » » **6** »
Bovendien wekelijks, naar gelang van omstandigheden, **extra Stoombooten**, volkomen ingerigt tot het **laden** van **Goederen** en **Vee.**
GEBROEDERS SMITH, *Agenten.*

ROTTERDAM-HAVRE.
Het Stoomschip **SEINE**, Kapitein ***Wittenberg***, vertrekt naar HAVRE **Zaturdag 21 Mei.**

ROTTERDAM-St. PETERSBURG.
Het Stoomschip **HOLLANDER**, Kapitein ***van Putten***, vertrekt naar PETERSBURG **Vrijdag 20 Mei.**
Adres bij SMITH & Co., Rotterdam.

Te ROTTERDAM
ligt in Lading
NAAR
BATAVIA,
voor **Passagiers**,
waartoe hetzelve
uitmuntend is ingerigt,
het snelzeilend gekoperd Ned. BARKSCHIP ***BATAVIER***, Kapit. **A. V. van der Straaten**, vertrekt ***begin Junij.***
Adres bij de Cargadoors P. A. VAN ES & Co.

TE ROTTERDAM
LIGT in LADING
NAAR
BATAVIA en SAMARANG,
voor **Goederen** en **Passagiers**, het snelzeilend gekoperd Nederlandsch Campagne Barkschip ***PAUL JOHAN***, Kapitein **A. Kooy**, hebbende uitmuntende inrigting voor Passagiers. Adres bij de Heeren *DE GROOT ROELANTS & Co.* te Schiedam, en de Cargadoors *P. A. VAN ES & Co.* te Rotterdam.

Brussel.
HOTEL ROYAL,
nabij den Grooten Schouwburg en de Galerijen St. Hubert.
Eigenaars F. en C. MOLENSCHOT.
Kamers tot fr. 1.50 a fr. 2.
Gerenommeerde Table d'hôte ten 5 ure 3 fr.

VERKOOPING
van zeer netten solieden
INBOEDEL.

De Notarissen *VAN DER HOEVEN & LOR*... residerende te Rotterdam, als last hebbende van hun Principalen, zijn voornemens, onder directie van *V... MARLE & DE SILLE*, op Maandag den 23 ... 1859, des voormiddags ten 10 ure, in de Boomp... wijk 1, n.° 37, te Rotterdam, publiek te Verkoop... Eenig ZILVERWERK, Porseleinen TAFEL-SERVI... PORSELEIN, GLAS- en VERLAKTWERK, BEDD... met Toebehooren, SPRING- en andere MATRASS... Katoenen en Wollen DEKENS, LEDEKANT... met Behangsels, SECRETAIRE, CHIFFONNIE... CONSOLES, COLIES-, CANAPÉ-, SPEEL- en and... TAFELS, CANAPÉ'S en STOELEN, groote V... gulde en andere SPIEGELS, PENDULES, KAN... LABRES en VAZEN met Stolpen, KAM... KROONEN, LUSTERS, MEUBEL- en andere GO... DIJNEN, Smirna en andere TAPIJTEN, Porcelei... en andere HAARDEN en KAGCHELS, MANG... FOURNUIS, KOPER, TIN en andere GOEDER... meer. Alsmede BAD met Verwarmings-Toestel, co... pleete GYMNASTIE-STELLING enz. Voorts ... Partijtje BOEKEN en wat meer ter Verkoop ... worden aangeboden. — Vrijdag en Zaturdag te v... van 10—4 ure te zien.

Gedrukt en uitgegeven bij
G. en C. A. van Reyn,
te Rotterdam.

BIJBLAD,

behoorende tot de

ROTTERDAMSCHE COURANT

van DONDERDAG 19 Mei 1859, N.° 119.

STATEN-GENERAAL.

Tweede Kamer.

Zitting van Woensdag 18 Mei.

De Tweede Kamer der Staten-Generaal heeft heden behandeld het wetsontwerp tot wijziging en aanvulling der wet van 12 december 1817 (Staatsblad n.° 33) met opzigt tot het koopen, in pand of bewaring nemen of ontvangen van militaire kleedingstukken enz.

Slechts twee sprekers verklaarden zich tegen deze voordragt; het waren de heeren *Wintgens* en *van der Linden*. Het hoofdbezwaar van den heer Wintgens kwam daarop neder dat het koopen en verkoopen van militaire kleedingstukken daarstelde slechts één delict, en dat volgens de voordragt, in strijd met de beginselen van ons wetboek van strafvordering, dat delict niet gelijkelijk door een en denzelfden regter beoordeeld maar gesplitst zou worden, in dier voege dat de burger voor den burgerlijken en de militair voor den militairen regter teregt zou staan. Daaruit zouden, volgens hem, overgroote moeijelijkheden ontstaan. Die ondeelbaarheid van regtsvordering was overal erkend en de heer Wintgens lichtte de bezwaren, welke uit het niet volgen van dat beginsel voortvloeijen, toe uit hetgeen in 1837 te Straatsburg was voorgevallen. Toen was door zeker persoon een attentaat gepleegd tegen de veiligheid van den Staat; de toenmalige Fransche Regering vond goed den aanlegger van dien aanslag naar Amerika te zenden, doch de burgers en militairen, die aan dezen aanslag medepligtig waren, te verwijzen naar de jury, die echter, op grond dat de hoofdaanlegger was vrijgesteld, er bezwaar in maakte de medepligtigen schuldig te verklaren. Het Fransche Gouvernement kreeg daarin van de jury eene les wegens het onttrekken van den hoofdschuldige aan den regter. Toen echter trachtte het Fransche Gouvernement het beginsel van ondeelbaarheid ter zijde te stellen, door eene wet voor te stellen waarbij de splitsing werd voorgedragen, juist gelijk in de tegenwoordige voordragt geschiedt. Het Fransche Gouvernement kreeg evenwel eene tweede les; want de beruchte wet van de disjunctie werd na eene bestrijding door Dupin en Berryer verworpen. Hier werd hetzelfde beginsel voorgedragen, en de heer Wintgens had dienvolgens bezwaar, om zich met dat beginsel te vereenigen.

De voorname grond waarop de heer *v. d. Linden* zich tegen de voordragt verklaarde, bestond daarin, dat hij de dringende noodzakelijkheid tot het tot stand komen dezer wet niet kon beämen, omdat het kwaad, hetwelk men daardoor wilde te keer gaan, blijkens de door de Regering overgelegde statistiek, in plaats van schrikbarend toe te nemen, sedert de laatste vier jaren met 50 pct. was afgenomen. Men zou nu maken eene strafwet op het feit dat een burger een zeker voorwerp koopt van den regtmatigen eigenaar; en dat feit wordt strafbaar gesteld, alleen omdat de eigenaar een militair was. De heer v. d. Linden meende, dat hier eene op zich zelve wettige handeling strafbaar werd gesteld, omdat de militaire autoriteiten onvermogend schenen, de soldaten in behoorlijken toom te houden. De wet, welke men voordroeg, was zelfs in zoo ruime bewoordingen gesteld, dat bijv. het te goeder trouw bewaren van een kapotjas, al ware het slechts voor den tijd van een uur, strafbaar zou worden. Aan zoodanige wet kon hij zijne goedkeuring niet hechten.

De verdedigers van het ontwerp kunnen in twee cathegorien worden gesplitst. De eene, die zich bepaalde òf tot aanprijzing van de voordragt òf tot bestrijding der door de heeren Wintgens en v. d. Linden aangevoerde argumenten; de tweede die niet zoozeer de wet zelve, als onderwerpen daarmede in betrekking staande, behandelde.

Tot de eerste cathegorie behoorde in de eerste plaats de heer *de Bieberstein*, die in het ontwerp een afdoenden maatregel zag om de gelegenheid te benemen tot verkoop aan zoo vele militairen, die, door verleiding daartoe, ongelukkig werden. Daarna betoogde de heer *Storm van 's Gravesande* de noodzakelijkheid der voordragt, tot welker aanbieding hij door zijne bekende nota bij de jongste Staatsbegrooting aanleiding gegeven had, en trachtte hij het bezwaar van den heer Wintgens in dien zin op te heffen, dat in deze geen sprake was van tweeërlei teregtstelling, daar de militair, die kleedingstukken verkocht, welke hem toebehoorden, niet voor een militairen regter teregtstond, doch alleen disciplinair gestraft werd. Ook de heer *van Lynden* bestreed de meening van den heer Wintgens, daarbij aanvoerende dat hij niet op lessen uit Parijs gesteld was, en die ten allen tijde nu althans ontberen kon. Volgens hem was er niet een en hetzelfde delict, maar twee afzonderlijke delicten; voor den militair overtreding van de discipline en voor den burger opkooping van militaire kleedingstukken. Van gelijk gevoelen was ook de heer *Godefroi*. Voor den militair was hier slechts eene overtreding der discipline; gold het werkelijk een commun delict, dan bepaalde reeds art. 14 van het Criminele Wetboek voor het krijgsvolk te water en te lande, dat de militair, die zoodanig delict gezamenlijk met een burger gepleegd had, aan den burgerlijken regter moest worden overgeleverd. De heer *van Deinse* bestreed de meening van den heer v. d. Linden dat het kwaad betrekkelijk het verkoopen van militaire kleedingstukken met 50 pct. zou zijn afgenomen, op grond dat de Regering zelve had medegedeeld dat die vermindering van gevallen het gevolg is van de vermindering van het getal vrijwilligers, die zich het meest aan dat verkoopen schuldig maakten; waarop de heer *v. d. Linden* later antwoordde, dat het verminderde getal vrijwilligers volstrekt niet in evenredigheid stond tot het verminderd getal van straffen, wegens het verkoopen van kleedingstukken toegepast. Eindelijk betoogde de heer *van Franck* het nut der wet, vooral voor de matrozen, omdat hunne kleeding, als door elken zeevarende gedragen, een courant artikel was, en derhalve bij de Marine bovenal het kwaad van het verkoopen der plunje ontzaggelijk was toegenomen.

Tot de tweede cathegorie behoorde in de eerste plaats de heer *Sloet tot Oldhuis*, die, ofschoon zijne adhaesie aan de wet schenkende, nogtans meende dat zij minder noodzakelijk zou zijn, indien men slechts tot de oorzaak van het kwaad ware opgeklommen. Die oorzaak lag volgens hem voornamelijk daarin, dat de soldaat een slecht kazerneleven sleet, dat hij meestal in oude en bouwvallige kazernes huisvestte en hij als het ware gedrongen werd elders uitspanningen te zoeken, die weldra tot uitspattingen oversloegen. Hij wenschte dat in elke kazerne aanwezig ware een cantine, waar krachtig bier en goede koffij te verkrijgen was; dat men er vond eene gezelschapszaal met eene boekerij; dat men in de kazernes, even als in de fabrieken in Engeland, voorlezingen voor soldaten hield; dat men ze oefende in het schermen, zwemmen, gymnastic enz. Hij wist wel dat men in de eerste plaats dan voor goede kazernes zorg moest dragen en dat zulks groote kosten na zich slepen zou; doch wanneer men slechts trapswijze de hand aan verbetering sloeg en niet alles tegelijk wilde tot stand brengen, dan twijfelde hij niet of de Staten-Generaal, die steeds blijk gegeven hadden van ware liefde voor den soldatenstand, zouden de sommen niet weigeren, die tot veredeling en verbetering van het soldatenleven leiden konden. Aan deze beschouwingen tot verbetering van het kazerneleven sloten zich aan de heeren Storm van 's Gravesande, van Lynden en Godefroi. Laatstgenoemd lid merkte tevens op dat de voorname reden van den ondoelmatigen toestand, waarin de kazernes verkeerden, bovenal was toe te schrijven daaraan, dat de kosten van kazernering ten onregte ten laste van de Gemeentebesturen gebragt waren, en hij drong er op aan, met herinnering aan de daarover gevoerde discussie in december jl., dat die kosten weldra van de gemeente op den Staat mogten worden overgebragt. Tegen over dezen aandrang betoogde de heer Schimmelpenninck van der Oije, dat ofschoon het belasten van de gemeenten met de kosten van kazernering zeer zeker strijdig was met de billijkheid, de Regering, nu de zaak eenmaal bestond, voorzigtig behoorde te zijn in het toegeven aan dien aandrang, omdat het gevolg daarvan zijn zou een last van vele millioenen voor den Staat, zonder dat daarom algemeene tevredenheid ontstaan zou.

De *Ministers van Justitie*, *Oorlog* en *Marine* voerden daarna het woord. Wij kunnen ons onthouden, om de verdediging van de Ministers van Justitie en Marine terug te geven, daar laatstgenoemde zich bepaalde tot eene nadere ontwikkeling te geven aan het betoog van den heer van Franck omtrent het nut, hetwelk deze wet bovenal voor de moraliteit der matrozen zou aanbrengen, en eerstgenoemde zich geheel vereenigde met de gronden, door de heeren van Lijnden en Godefroi aangevoerd. Wat den Minister van Oorlog betreft, deze verklaarde dat voor zooveel localen in de kazernes beschikbaar waren, de inrigtingen reeds tot stand waren gekomen, die de heer Sloet en andere sprekers hadden verlangd; doch dat men daaromtrent geene illusien moest maken, want dat de soldaat, even als ieder ander lid der Maatschappij, verstrooijing zocht buiten de muren, en dat, ondanks al deze inrigtingen, de soldaat niet veel zedelijker worden zou. Bij zijne bezoeken van kazernen in het Buitenland, alwaar dergelijke inrigtingen bestonden, had hij dan ook meestal cantines en gezelschapszalen bijna ledig gevonden. Wat betreft de questie van de kosten van onderhoud door de gemeenten deelde de Minister mede, dat er een ontwerp van wet gereed was gemaakt, ten doel hebbende om die kosten te brengen op den Staat, dat het thans onderzocht werd door zijne ambtgenooten, die er mede in betrekking stonden, en dat het, na afloop van dat onderzoek, aan den Raad van State zou worden verzonden. In antwoord op de opmerking van den heer Schimmelpenninck van der Oije gaf de Minister te kennen, dat, komt het bedoelde, zoo even genoemde wetsontwerp tot stand, met de meest mogelijke omzigtigheid met de uitvoering daarvan zou worden te werk gegaan, ten einde niet in eens te groote sommen van de schatkist te vergen.

Het wetsontwerp werd daarna aangenomen, — nadat in den considerans op voorstel van den heer Thorbecke eene zoodanige wijziging was gemaakt, dat het ontwerp niet meer is eene aanvulling der wet van 12 dec. 1817, maar een ontwerp, geheel afzonderlijk staande, — met 55 tegen 2 stemmen. *Tegen* de heeren van der Linden en Wintgens.

Vervolgens werden met *algemeene stemmen* aangenomen de ontwerpen van wet tot goedkeuring der overeenkomst met den polder Oud-Herkingen gesloten, betrekkelijk den afstand van het planetarium van J. Eysinga te Franeker en tot naturalisatie van J. J. W. van der Grinten en zeven andere personen.

De *Voorzitter* stelde daarop aan de Vergadering voor, om maandag e. k. aan te vangen met de discussie over het wetsontwerp betrekkelijk de regterlijke organisatie.

Hierover en over de geheele orde der werkzaamheden ontstond, als naar gewoonte, eene wijdloopige wisseling van gedachten, die tot eerste uitkomst had, dat naast het voorstel des Voorzitters gesteld werden twee andere voorstellen, een van den heer van Twist, om de discussie over de regterlijke organisatie te beginnen e. k. vrijdag, en een van den heer Luyben, om die eerst na het reces, dus na Pinksteren te bepalen. Nadat de Minister van Justitie had verklaard, dat hij liefst eerst maandag de regterlijke organisatie aan de orde zag gesteld, doch dat het hem onverschillig was, of de behandeling nu of na Pinksteren zou plaats grijpen, werd het voorstel van den heer Luyben *verworpen* met 35 tegen 21 stemmen.

Voor stemden de heeren van Eck, Kien, de Kempenaer, van Voorthuyzen, van Deinse, Storm, Lom de Berg, Anemaet, Elout, Meeussen, van Nispen, Strens, van Asch van Wijck, van der Linden, van Hall, van Reede van Oudtshoorn, Hengst, Godefroi, Dommer van Polderveldt, Luyben en Jespers.

Het voorstel van den *Voorzitter* werd daarna *aangenomen* met 39 tegen 17 stemmen. *Tegen* stemden de heeren Hengst, Dommer, de Bieberstein, Luyben, van Twist, van Wintershoven, ten Cate, Idserda, Storm, de Lom de Berg, van Heiden Reinestein, Schimmelpenninck van der Oije, Strens, van Asch van Wijck, Kingsma, Dirks en van Hoëvell.

Er is dus bepaald, dat maandag e. k. de *regterlijke organisatie* in behandeling genomen zal worden.

Uit de discussie, over deze drie verschillende motien, is, zoo uit het gesprokene door den Voorzitter als door het medegedeelde, door den heer Thorbecke, als rapporteur voor de na te noemen wetsontwerpen, gebleken:

1°, dat het voornemen is, om na Pinksteren in behandeling te nemen de ontwerpen van wet betrekkelijk de concessie van den Noorderspoorweg, en regelende de politie op de spoorwegen.

2°, dat de verslagen over de twee wetsontwerpen betrekkelijk de ligtingen van 1856 en 1857, die gisteren avond zijn vastgesteld, heden avond zullen zijn rondgedeeld, en dat die ontwerpen, indien de Regering daarop spoedig antwoorden mogt, welligt reeds zaturdag in openbare discussie zouden kunnen gebragt worden; doch dat de rapporten ten aanzien van de wetsontwerpen op het Limburgsche Bondscontingent eerst vrijdag konden worden vastgesteld, en dat de vragen, in die stukken tot de Regering gerigt, van dien aard waren, dat de beantwoording waarschijnlijk eenige dagen zoude vereischen, zoodat die ontwerpen naar alle gedachten eerst in het laatst van de volgende week rijp voor de openbare discussiën zijn zouden.

Het is dan ook vooral op grond, dat de Kamer, toch verpligt zijnde om bijeen te blijven ter afdoening van deze spoedeischende voordragten, het besluit heeft genomen, om inmiddels de *regterlijke organisatie* in behandeling te nemen.

Wij ontvangen heden avond het Voorloopig Verslag der Tweede Kamer, betrekkelijk de Wetsontwerpen tot

zamenblijving van de Miliciens der ligtingen van 1856 en 1857.

Hoogstgewigtig zijn de beschouwingen, in dit Staatsstuk voorkomende, hetwelk de verwerping ook van deze twee ontwerpen doet te gemoet zien. Wij deelen hieronder den hoofdinhoud van dit Verslag mede:

Bij de overweging van de beide wetsvoorstellen heeft men de handelwijze der Regering, ook met opzigt tot de indiening van deze buitengewone aanvragen gevolgd, vreemd genoemd. Zoodra zij eenmaal begreep, dat het geraden was, een deel der militie buitengewoon bijeen te roepen en langer te doen zamenblijven, had bij haar het vragen van de magtiging der wetgeving, naar aanleiding van art. 184 der Grondwet vereischt, op den voorgrond behooren te staan, en kon het eerst in de tweede plaats in aanmerking komen, zich de geldelijke middelen voor het ten uitvoer leggen van den maatregel te verschaffen. In stede daarvan is de Regering met de aanvrage dier middelen begonnen, en heeft zij eerst later de wet, zonder welke het grootste deel der te doene buitengewone uitgaven onmogelijk zou zijn, ingezonden. Men heeft zich deze handelwijze naauwelijks anders kunnen verklaren dan door aan te nemen, dat de Regering oorspronkelijk gemeend heeft geene wettelijke magtiging tot het langer doen zamenblijven der ligtingen van 1856 en 1857 te behoeven, en dat zij eerst later, misschien wel ten gevolge van een wenk, in het verslag over de wet wegens de verlenging van den diensttijd der miliciens van de ligting van 1854 opgenomen, op dat punt van gedachten is veranderd.

Toen men, na deze voorloopige opmerking, in eene beoordeeling der voorgedragen wets-ontwerpen trad, toonden slechts enkele leden zich in meerdere of mindere mate geneigd om die, zoo als zij daar liggen, met hunne goedkeurende stem te bekrachtigen. Deze voorstanders der wets-ontwerpen plaatsten zich echter geenszins op hetzelfde standpunt. Bij den een steunde de voorloopige goedkeuring vooral op het denkbeeld, dat het onder de tegenwoordige omstandigheden meer dan ooit nuttig en noodig is, een welgeoefend leger te bezitten, en dat het derhalve zeer bedenkelijk zou zijn, maatregelen af te wijzen, die tot bereiking van dat doel konden strekken. Anderen beweerden, dat het hoofdbegrip der tegenwoordige voordragt niet zoozeer oefening van het leger, als wel een begin van wapening was, en voor zulk een begin van wapening scheen in het tegenwoordig tijdsgewricht eene wijze behoedzaamheid te pleiten. Volgens een derde gevoelen werd bij de eerst ingediende wet niets meer beoogd dan het openen van bepaalde credieten, waarvan de Regering, naar de omstandigheden, al dan niet gebruik kon maken. Er scheen dus zulk een overwegend bezwaar niet te bestaan, haar die credieten te verleenen, onder uitdrukkelijke voorwaarde echter, dat zij de beide wetten niet eer ten uitvoer zou leggen dan wanneer de noodzakelijkheid daartoe drong. Eigenlijk werd dan toch slechts volmagt aan de Reg. verleend om zoo noodig te handelen, en bleef al wat ten gevolge van de uit te vaardigen wetten zou worden verrigt, ter harer verantwoording. Tegen deze laatste opvatting van de beteekenis der gedane voordragt kwam men echter dadelijk met nadruk op. Het sprong, zeide men, in het oog, dat zij lijnregt strijdt met de uitdrukkelijke bewoordingen der laatst ingediende wet, zoowel als met hetgeen door de Regering tot toelichting van geheel hare voordragt gezegd wordt. In den aanhef der genoemde wet wordt het bestaan der buitengewone omstandigheden, die de toepassing van het 1ste lid van art. 184 der Grondwet, en dus eene buitengewone bijeenroeping der militie, geraden doen achten, met zooveel woorden erkend. Die wet bepaalt, dat de buitengewoon onder de wapenen te roepen miliciens uiterlijk tot den 31 december dezes jaars in dienst zullen worden „*gehouden*." De aangevraagde verhooging der begrooting van het Departement van Oorlog is er op berekend, dat de buitengewone diensttijd der miliciens van de ligtingen 1856 en 1857 met 1 junij aanstaande een aanvang zal nemen, en dat tijdstip is, blijkens de gegeven toelichting, door de Regering gekozen, omdat deze miliciens, na de uitvaardiging der wetten, niet vroeger bij de onderscheidene corpsen aanwezig kunnen zijn. De Regering geeft de verzekering, dat zij bij eene verandering van Europa's staatkundigen toestand de op te roepen manschappen naar hunne haardsteden terug zal zenden; maar sluit door hetgeen zij omtrent dit punt, alsmede omtrent de wenschelijkheid zegt om de weerbaarheid van het leger door oefening te vermeerderen, alle denkbeeld uit, dat het bij haar nog in aanmerking komt om de bedoelde miliciens bij hunne haardsteden te laten. Aan den duidelijken zin en letter der Regeringsvoordragt moet derhalve geweld worden aangedaan, wanneer men daarin een maatregel van voorzorg zien wil, naar de omstandigheden al dan niet in werking te brengen.

In de onderstelling alzoo, dat men voorstellen voor zich heeft, die, eenmaal door de drie takken der wetgeving goedgekeurd, onmiddellijk ten uitvoer zouden worden gelegd, *verklaarde de overgroote meerderheid zich daarmede geenszins te kunnen vereenigen*. Het geldt hier maatregelen van zeer buitengewonen aard, die ten gevolge zouden hebben, dat in den loop dezes jaars, met de reeds opgeroepen ligting van 1858, 23,140 man meer onder de wapenen geroepen of gehouden wierden dan anders het geval zou zijn. Nergens bleek van eenige afdoende reden om zulk eene betrekkelijk aanzienlijke strijdkracht op de been te brengen. Als men de thans gedane voorstellen in verband brengt met de mededeelingen, door de Regering in de zitting der Kamer van den 6 mei jl. gedaan, en zelfs met de reeds aangenomen wetsvoorstellen tot verhooging der begrootingen van de Departementen van Marine en van Oorlog, zou men tot het vermoeden moeten komen, dat de openbare aangelegenheden gedurende de sedert verloopen weinige dagen voor Nederland eene veel ongunstiger wending hadden genomen. Toen was er sprake van het handhaven eener wel toegeruste, maar dan toch kalme en rustige houding, en van maatregelen, die bloot tot voorbereiding en tot het beter voorzien der magazijnen strekten. Thans wordt zeer veel verder gegaan en voet gegeven aan het denkbeeld, dat de Regering inderdaad gedeeltelijke wapening noodzakelijk acht.

In de memorie van toelichting der vroegere wet tot verhooging der begrooting van het Departement van Oorlog werd van de noodzakelijkheid gesproken om steeds over *vijf* à *zes* batterijen artillerie te kunnen beschikken; thans spreekt men van den wensch om *tien* veldbatterijen te completeren. Wat is er, vroeg men, in de laatste dagen gebeurd, om zulk eene verandering van gedragslijn te wettigen? Te vergeefs zoekt men in de medegedeelde memorien van toelichtingen naar eenige oplossing van het raadsel. Zij zijn omtrent dit hoofdpunt uitermate kort en onbeteekenend. In eene daarvan leest men niet zonder groote bevreemding, dat „*het noodig* SCHIJNT" tot het onder de wapenen roepen van de miliciens der ligtingen van 1856 en 1857 over te gaan. Sedert den 6den mei is de staatkundige toestand van Europa, voor zoover de leden der Kamer dit konden beoordeelen, althans niet verontrustender geworden.

Het onder de wapenen brengen van zulk een aanzienlijk aantal krijgslieden, als de Regering beoogt, zou ten gevolge kunnen hebben, dat Nederlands neutraliteit schade leed of miskend wierd, of wel dat men aan onzen kleinen Staat de aanneming toeschreef van een stelsel van gewapende neutraliteit, 't welk hem in geene deele past. Het behoeft wel geen betoog, dat het verkeerd en noodlottig zou zijn, tot zulk eene onderstelling, al ware zij ongegrond, aanleiding te geven.

Ook al bleven dergelijke gevolgtrekkingen uit, mogen de groote bezwaren niet uit het oog verloren worden, aan het onder de wapenen roepen of buitengewoon in dienst blijven van zoo veel duizenden miliciens onafscheidelijk verknocht. Die buitengewone dienst is eene ramp voor de manschappen zelven en tevens een onheil voor de maatschappij. Wanneer de nood inderdaad drong, zou men zulke bezwaren over 't hoofd moeten zien en zich, ware het ook met een hoogst pijnlijk gevoel, aan de gebiedende wet der noodzakelijkheid onderwerpen. Maar mag dit thans het geval zijn, nu die noodzakelijkheid niet geacht kan worden aanwezig te zijn?

Maar, zeide men, bij de Regeringsvoordragt is niet van buitengewone wapening maar van oefening de rede. Het antwoord was, dat men onmogelijk dit uitsluitend doel van oefening der miliciens aan het wetsontwerp kon toekennen. De manschappen der beide ligtingen van 1856 en 1857, die thans buitengewoon onder de wapenen zouden worden geroepen, hebben dan toch vroeger eenen geruimen tijd gediend. Zij moeten geacht worden niet huiswaarts te zijn gezonden dan na in den wapenhandel genoegzaam geoefend te zijn geweest. Van waar dan de gebiedende noodzakelijkheid om hen op nieuw de eerste beginselen der krijgsoefeningen te doen doorloopen? Zoo het denkbeeld der Regering werkelijk uitsluitend daarheen strekte, om zorg te dragen dat het geene der ligtingen van de nationale militie aan de noodige oefening ontbrak, is het onverklaarbaar, dat zij als bij voorkeur op de ligtingen van 1856 en 1857 het oog heeft geslagen. Dan toch zou zamenroeping van de ligting van 1859, die nog in 't geheel niet geoefend is, of wel van die van 1855, wier oefeningstijd het langst van alle is verstreken, meer rationeel zijn geweest. Over 't geheel klinkt het vreemd, dat bij de voorgedragen wetten van gezamenlijke wapenoefeningen op eene groote schaal sprake is, en dat te gelijker tijd bepalingen worden voorgesteld, strekkende om de 23,140 miliciens ook gedurende de wintermaanden bijeen te houden, wanneer dan toch zulke wapenoefeningen niet in aanmerking komen.

De groote meerderheid kwam dien ten gevolge tot de slotsom, dat, zoo bloote oefening der miliciens bedoeld wordt, te ver wordt gegaan, en dat als de Regering eene aanvankelijke wapening op het oog heeft, nog niet genoeg wordt aangevraagd. Zij kon in de Regeringsvoordragt niets anders zien dan een hinken op twee gedachten, waarvan de eene, naar 't gevoelen dier meerderheid, zeker verwerpelijk is, en toonde zich daarom geheel ongeneigd om de Regering op den voorgestelden weg te volgen.

Maar verschil van meening heerschte over de vraag, in hoe ver het onder de tegenwoordige omstandigheden raadzaam kan zijn, iets meer dan tot nu toe geschiedt, voor de oefening der miliciens te doen. Er waren leden, naar wier oordeel het denkbeeld om hier te Lande een in allen opzigte goed geoefend leger te bezitten, zoo als men dat in sommigen der groote Staten van ons werelddeel vindt, streed met de voorschriften onzer Grondwet en met de beperktheid onzer middelen. Die Grondwet onderstelt, ja, het blijvend bestaan van de kern eener toereikende landmagt, maar wil toch blijkbaar, dat in gewone tijden slechts een betrekkelijk gering deel der weerbare manschap voortdurend onder de wapenen blijve. Zij zoekt de kracht onzer zelfverdediging in eene burgerwapening, in het te velde trekken van geheel de militie en van de schutterijen. Daarom ook komt, naar dit gevoelen, als geen dadelijk gevaar dreigt, het maanden lang bijeenhouden van het grootste deel der militie, zij het ook alleen tot oefening, niet te pas. Wat aan die oefening ontbreekt, moet, als het gevaar dáár is, op marsch of tegenover den vijand worden verkregen. De bedoelde leden achtten daarom het geld, wat thans voor de meerdere oefening van miliciens, die reeds den wapenhandel kennen, zou worden besteed, eene nuttelooze uitgaaf. Het kwam hun voor, dat het veeleer in aanmerking moest komen om de schutters eenigzins meer in het hanteren der wapenen te oefenen. Het geld, door het te huis laten der vroegere ligtingen te besparen, kon zelfs in den geest dergenen, die maatregelen van voorzorg noodig achten, eene veel nuttiger bestemming erlangen. Bij de beraadslaging over de vroegere wet tot verhooging der begrooting van het Departement van Oorlog is maar al te zeer aan het licht gekomen, hoeveel er aan ontbreekt, dat wij in onze magazijnen een genoegzaam getal goed ingerigte geweren bezitten om in tijd van nood militie en schutterij behoorlijk te wapenen. Daarvoor bestede men een deel der thans aangevraagde sommen. Wat toch zou het baten, bij herhaling in den wapenhandel geoefende ligtingen der militie te bezitten, wanneer het in tijd van nood onmogelijk bleef, geheel onze weerbare magt, van goede wapenen voorzien, tot verdediging van het grondgebied te doen oprukken.

Het voorstel om eenige ligtingen *buitengewoon* bijeen

te roepen en in dienst te houden vond bij de overgroote meerderheid te minder bijval, daar het doel der Regering, voor zooveel dat in de Memorie van Toelichting van het ontwerp nº. XCVIII wordt verklaard, zulk een maatregel niet scheen te vorderen. Voor het houden van jaarlijksche oefeningen van de onderscheidene ligtingen der militie zijn geene wetten noodig als de thans voorgestelde. Zij kunnen plaats hebben zonder dat afgeweken werde van het gewoon grondwettig terrein. Bij het inslaan van dien weg verviel alle denkbeeld van buitengewone wapening. Het bezwaar, aan het onttrekken van een aantal nijvere handen aan nuttigen arbeid en te groote stoornis der maatschappelijke betrekkingen ontleend, verloor veel van zijn gewigt, omdat de bijeenkomst der vroegere ligtingen niet langer dan zes weken zou duren, en het tijdstip van oproeping, zooveel mogelijk, met het oog op den afloop van den oogst is te regelen. Misschien ware het bezwaar nog meer te matigen, indien aan den maatregel zoodanige rigting gegeven wierd, dat niet alle ligtingen te gelijk, maar de eene na de andere, voor zes weken onder de wapenen geroepen wierden.

Ten aanzien van *den vorm* der voorgedragen wetsontwerpen, maakte men in eene der afdeelingen o. a. eene opmerking, welke men daar te berde bragt, niet omdat zij bij de nagenoeg algemeene afkeuring, die aan de tegenwoordige Regeringsvoordragt ook bij deze leden te beurt viel, thans van groot practisch belang scheen, maar alleen omdat gewigtige beginselen daarbij betrokken zijn. Men meende daar namelijk, dat de tekst van het laatst ingekomene der beide wetsvoorstellen niet genoeg met zin en letter van art. 184 der Grondwet overeenstemt. Dat grondwetsartikel laat in zijn 1ste lid aan den Koning de bevoegdheid om „in geval van oorlog of andere buitengewone omstandigheden, de militie te land, hetzij geheel hetzij ten deele, buitengewoon bijeen te roepen. De Koninklijke bevoegdheid, waaraan de Grondwet geene voorwaarden verbindt, moet door den wetgever worden ontzien. De laatste moet zich wachten, zij het ook zijdelings, te grijpen in hetgeen tot den werkkring van het uitvoerend gezag behoort. Zijne tusschenkomst wordt volgens het 2de lid van art. 184 der Grondwet niet voor het buitengewoon bijeenroepen der militie vereischt. Eene wet als de thans voorgedragene zou alzoo, om geheel in overeenstemming met de Grondwet te zijn, steunen moeten op de overweging, dat het in de tegenwoordige omstandigheden raadzaam kan zijn, een deel der militie buitengewoon bijeen te roepen en langer dan den gewonen tijd te doen zamen blijven. Evenzoo zou in art. 1 van het wets-ontwerp alleen moeten worden bepaald, dat de miliciens der ligtingen van 1856 en 1857, zoo noodig, tot 31 december 1859 onder de wapenen kunnen worden gehouden.

Het onderscheid tusschen deze redactie en die, door de Regering voorgesteld, is niet van gering gewigt. Het 1ste lid van art. 184 der Grondwet geeft aan den Koning de magt tot buitengewone bijeenroeping der militie, niet slechts in geval van oorlog, maar ook in dat van andere buitengewone omstandigheden. Hij heeft te beoordeelen, of die omstandigheden werkelijk aanwezig zijn. De nieuw voorgestelde redactie zou hem dat oordeel laten. Zij zou vermijden, dat de Wetgevende Kamers het bestaan dier buitengewone omstandigheden decreteerden. Tevens zou niet zoozeer het zamenblijven der militie boven den gewonen tijd bepaald, als wel dat zamenblijven mogelijk gemaakt worden, en het dus aan den Koning overgelaten blijven, van de daartoe verleende bevoegdheid al dan niet gebruik te maken.

Tegen deze opmerkingen werd aangevoerd, dat zij steunden op eene uitlegging der Grondwet die, meende men, moeijelijk aan te nemen ware. Naar 't oordeel van sommige leden heeft art. 184 der Grondwet eigenlijk willen bepalen, dat de Regering, zoodra zij eene buitengewone bijeenroeping der militie noodzakelijk acht, daartoe de magtiging der Staten-Generaal vragen moet, en dat derhalve, wanneer de Wetgevende Kamers niet bijeen zijn, deze door den Koning onverwijld moeten worden bijeengeroepen, opdat over het verleenen dier magtiging kunne worden beraadslaagd. Thans waren, toen de Regering de buitengewone omstandigheden aanwezig achtte, de Kamers bijeen, en heeft de Regering dus kunnen volstaan met de indiening eener wet op de gewone wijze. Weder anderen meenden, dat de regel voor het buitengewoon bijeenroepen der militie in art. 182 der Grondwet niet in art. 184 te vinden zij. Die regel is, dat de verpligting tot langere dienst altijd bij de wet moet worden opgelegd. Maar vermits nu het geval zich kon voordoen, dat oorlog ontstond of andere buitengewone omstandigheden opkwamen op een oogenblik dat de Staten-Generaal niet bijeen waren, is bij het laatste lid van art. 184 voor zoodanig geval het onverwijld bijeenroepen dier Staten-Generaal voorgeschreven. Alleen in geval van het niet zamenzijn der Kamers kan, naar dit gevoelen, de buitengewone oproeping der militie buiten hare medewerking plaats hebben en door eene latere wet worden bekrachtigd. De juistheid dezer opvatting scheen ook uit eene vergelijking te blijken van art. 184 met art. 209 der vorige Grondwet, waarin van de bijeenroeping en het zamenblijven der militie in éénen adem gesproken wordt. Men meende aan dit punt te meer te moeten vasthouden, omdat het toch werkelijk eene zeer bedenkelijke zijde hebben zou, dat de Staten-Generaal eerst met de buitengewone bijeenroeping der militie wierden gemoeid als die reeds werkelijk had plaats gevonden. Evenzoo scheen het bloot facultative karakter, 't welk men aan eene wet als deze geven wilde, de bevoegdheid van medewerking der Staten-Generaal tot maatregelen van zoo groot gewigt als eene buitengewone bijeenroeping der militie, meer te beperken dan de geest der Grondwet toelaat.

Van de andere zijde werd geantwoord, dat de hier in aanmerking komende bepalingen der Grondwet de uitlegging, welke men daaraan geven wilde, volstrekt niet toelieten. Art. 182 heeft met het thans behandeld vraagstuk niets gemeen. Het heeft uitsluitend betrekking tot hetgeen gebeuren moet als de omstandigheden van dien aard zijn, dat de bestaande militie onvoldoende wordt geacht om aan het doel, waarvoor die gewapende magt in 't wezen is geroepen, te beantwoorden. Voor dat geval heeft de grondwetgever verlenging van den vijfjarigen diensttijd der miliciens mogelijk willen maken. Art. 182 betreft derhalve alleen de miliciens die tot eene ligting behooren, welker manschappen bij het uitvaardigen der daarin vermelde wet den vijfjarigen diensttijd nagenoeg hebben volbragt. Die wet kan hen verpligten om in plaats van vijf, zes jaren, of zelfs, bij vernieuwing van den eenmaal genomen maatregel, nog langer te dienen. Het artikel staat in zekeren zin op zich zelf en vormt een afgesloten geheel. Eene geheel andere strekking heeft art. 184 der Grondwet. Het slaat op al de ligtingen welker manschappen nog geene volle vijf jaren hebben gediend, en staat aan art. 183 over. Volgens art. 182 kunnen de ligtingen der militie, buiten die van het loopende jaar, *in gewone tijden*, niet langer dan zes weken te zamenblijven, en heeft dat zamenzijn oefening in den wapenhandel ten doel. Maar nu kan onder de omstandigheden, waarvan de aanhef van art. 184 gewag maakt, de geheele militie of een deel daarvan buitengewoon worden bijeengeroepen, dat is tot een ander doel dan de jaarlijksche oefening van art. 183. Die bijeenroeping gaat, het is reeds gezegd, van den Koning uit. Het zamenblijven echter eischt de goedkeuring der Wetgevende Magt, en daarom wordt in het 2de lid van art. 184 uitdrukkelijk bepaald, dat gelijktijdig met de buitengewone bijeenroeping der militie de Staten-Generaal door den Koning bijeengeroepen worden. Nu mogen er ongelegenheden aan verknocht schijnen, dat zoo doende de bijeenroeping der militie aan de wet, waarbij het zamenblijven wordt bepaald, vooraf kan gaan; de Grondwet wil het zoo en onder alle omstandigheden moet in overeenstemming met hare voorschriften worden gehandeld. De *ratio legis* van het eerste lid van art. 184 valt bovendien in het oog. Op het uitvoerend gezag rust de verpligting om ten allen tijde voor de veiligheid van den Staat te zorgen, en die zorg kan buitengewone bijeenroeping der militie noodzakelijk maken binnen zulk een kort tijdsverloop, dat het niet mogelijk of onraadzaam zijn zou, eene voorafgaande magtiging der Staten-Generaal uit te lokken. In elk geval moet dan toch het zamenblijven bij de wet worden bepaald. Het laatste lid van art. 184 brengt mede, dat die bepaling zoo spoedig mogelijk plaats hebbe; terwijl daarenboven de medewerking der Staten-Generaal genoegzaam is verzekerd, omdat geene buitengewone bijeenroeping der militie denkbaar is, zonder dat zij weldra door eene aanvrage der daarvoor benoodigde gelden worde gevolgd.

Geheel ondergeschikt aan de hoofdbedenkingen tegen deze beide wetsvoordragten zijn bij de afzonderlijke overweging der onderdeelen daarvan nog o. a. de volgende hoofdpunten in 't midden gebragt.

A. Het wets-ontwerp tot het doen zamenblijven der miliciens van de ligtingen van 1856 en 1857. (CII.)

Zonder terug te komen op het gevoelen der groote meerderheid, dat indien de Regering alleen oefening van vroegere ligtingen der militie ten doel had, die ligtingen geenszins zoo langen tijd onder de wapenen zouden behoeven te blijven als volgens dit artikel het geval kon zijn, heeft men hier doen opmerken, dat indien de Regering vooral ook het toevoegen eener blijvende versterking aan het leger en de voorziening in het gebrek aan vrijwilligers beoogde, haar oogmerk genoegzaam zou worden bereikt door 7900 man van de ligting van 1858, die op 1 october met groot verlof zouden vertrekken, onder de wapenen te houden. Dan bleef de militie op den completen voet van vrede. In verband ook hiermede werd eene gedetailleerde opgave gevraagd van de thans onder de wapenen zijnde manschappen der militie van de ligtingen van 1857 en 1858, vergezeld van eene opgave van het getal ontbrekende vrijwilligers bij de onderscheidene wapens.

B. Het wets-ontwerp tot verhooging van hoofdstuk X der Staatsbegrooting voor 1859. (XCVIII.)

Ook in het stelsel der Regering zou men het zeer verkeerd achten, dat de manschappen der ligtingen van 1856 en 1857, thans met groot verlof huiswaarts gezonden, reeds weder den 1sten junij zich bij hunne corpsen zouden moeten bevinden. Niemand hunner heeft op eene zoo spoedige bijeenroeping kunnen rekenen. Daar de tegenwoordige wet in geen geval vroeger dan in de laatste dagen van mei zou kunnen worden uitgevaardigd, zouden zij als met den slag worden gewaarschuwd. Een vroeger tijdstip dan dat van 1 julij schijnt in geen geval voor hunne weder-in-dienststelling te kunnen worden aangenomen.

Met bevreemding heeft men onder deze drie artikelen eene som uitgetrokken gevonden voor de kosten van het kantonneren der troepen. De Memorie van Toelichting zegt daaromtrent niets meer dan dat de omstandigheden konden medebrengen, dat een gedeelte van het leger gekantonneerd moest worden. Waarom, vroeg men, nu reeds gelden aangevraagd voor zulk eenen maatregel, die onvermijdelijk aan het oprukken van troepen en het bezetten der grenzen denken doet, en dus een met de onzijdigheid van onzen Staat strijdige oorlogsmaatregel wezen zou? Ook al moest men aannemen, dat aan dit onderdeel van het voorstel enkel oefening ten grondslag ligt, in dien zin dat als op een bepaald punt eenige troepen tot gezamenlijke wapenoefening worden bijeengetrokken, het niet wel mogelijk zal zijn al de manschappen in kazernen te huisvesten, zouden ver de meeste leden bezwaarlijk tot zulk eenen maatregel kunnen medewerken. Niet dan in de hoogste noodzakelijkheid moet aan de ingezetenen de gro[…] last worden opgelegd die uit het kantonneren van tr[…]pen voortvloeit. Ten gevolge van het gemis eener […] op de inkwartiering zou de Regering bij de uitvoeri[…] van dit haar denkbeeld op onoverkomelijke moeijeli[…]heden kunnen stuiten.

Men had zich tot nu toe voorgesteld, dat de uitrusti[…] onzer vestingen in behoorlijke orde was, en heeft […] dus onaangenaam verrast gezien door de aanvrage […] gelden, die onder anderen ook voor de aanschaffing […] artillerie-voorwerpen tot het brengen der vestingen […] eenigzins verdedigbaren staat dienen moeten. Waar[…] vroeg men, wordt niet liever aan de behoefte geda[…] om het maken van betere geweren met meer kra[…] voort te zetten?

De vraag is geopperd, of de aangevraagde som […] ƒ 150,000 voor het materieel der genie in eenig verb[…] staat tot de vroeger aangevraagde verhooging […] ƒ 360.000 op hetzelfde artikel der begrooting, welke […] in de zitting der Kamer van den 11den mei jl. is […]stemd (inrigting van een kamp te Milligen). Indien […]danig verband niet bestond, wenschte men te wete[…] deze som ook strekken zou tot het voorzien in som[…] der leemten in onze defensie-linien en ons verdedig[…]stelsel in 't algemeen, waarvan in dezelfde zitting […] Kamer is gewaagd. Wat daaromtrent toen gezeg[…] aangeduid is, heeft op vele leden indruk gema[…] Eenigen meenden te weten, dat niet betrekkelijk […] zoo groote kosten aanmerkelijke verbetering te b[…]gen ware in de inundatiewerken van onze hoofdli[…] die vooral de strekking zouden hebben om de in[…]datien met spoed te kunnen tot stand brengen. […] zoo iets niet slechts voor ons verdedigingstelsel h[…] nuttig zou zijn, maar ook de belangen der inge[…]nen, bij zulk eenen uitersten maatregel als de in[…]datien regtstreeks betrokken, beter zou waarbo[…] behoeft geen betoog.

Ofschoon men niet uit het oog verloor, da[…] verhooging van ƒ 38,000 geenszins het inrigten […] een of meer kampen betreft, maar alleen de k[…] van het kamperen van troepen, heeft men gewe[…] of na vroeger te dezer zake genomen besli[…] deze post niet geheel kon wegvallen. Als geen […]paald kamp wierd aangelegd, scheen toch ook […] kamperen van troepen niet in aanmerking te kun[…] komen. Sommigen voegden er bij, tegen alle v[…]ging van een kamp te zijn, omdat daaraan zeer […] denkbeeld van zamentrekking van troepen en […] wapening verbonden was. Daartegen werd opge[…] dat, als de Regering tot de zesweeksche zamenroe[…] van de vroegere ligtingen der militie tot oefening i[…] wapenhandel besloot, het verzamelen van een dee[…] manschappen in een kamp niet zoo verwerpelijk […] Men zou het echter in allen gevalle zeer wensch[…] achten, dat, indien het vereenigen van een deel […] miliciens in een kamp besloten wierd, de zaak […] onkostbaar mogelijk wierd ingerigt, en het daa[…] in de laatste jaren nog gebruikte terrein bij […] bij voorkeur gekozen wierd. Daar zijn, naar […] meent, de inrigtingen voor een kamp aanwezig[…] elders niet dan met meer of min aanmerk[…] kosten tot stand zouden moeten worden ge[…]

De Commissie van Rapporteurs bestaat uit de h[…] *Delprat, Elout van Soeterwoude, Dullert, Tho[…]* en *Storm van 's Gravesande.*

Gedrukt en uitgegeven bij
G. en C. A. van Reyn,
te Rotterdam.